

φρούριον ἀφρακτον διὰ τὸν ἐπιχειρηματίαν Σωτήρην, φρούριον ὃπου ἐψυλάττετο πολύτιμος δι' αὐτὸν θησαυρός, ἡ πλουσία προὶς τῆς Μαρούσας, ὁ μικροσκοπικός μας οὗτος Lovelace προσπαθεὶ νὰ εἰσαχθῇ διὰ παντὸς τρόπου καὶ εὐκόλως εἰσάγεται καὶ θαυμασίως ἐπιτυγχάνει, μ' ὅλην τὴν ἀτίθαστον ἀντιπολίτευσιν τοῦ Χαραλάμπου καὶ τῆς γραιας καὶ ἡ Μαρούσα καὶ ὁ Σωτήρης θηρεύουσιν ἀλλήλους διὰ καὶ λὸς σκοπὸν, καθότι ὁ μὲν Σωτήρης κάμνει τὸν ἔρωτα εἰς τοὺς ὥραιους ὄφθαλμους τῆς προικὸς τῆς Μαρούσας καὶ ὅχι βέβαια τῆς ιδίας, ἢτις τοῦ προξενεῖ οἴκτον καὶ ἀηδίαν καὶ ἀπὸ παντὸς κακοῦ σκοποῦ ἐντελῇ ἀπομάκρυνσιν, ἡ δὲ Μαρούσα καὶ ὁ πατήρ της, καίτοι μαθητευόμενοι, κατὰ διαφόρους ὅμως βαθμοὺς, εἰς τὸν ὑποτιθέμενον εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν, δὲν ἐτελειοποιήθησαν ὅμως εἰσέτι ὅσον πρέπει ὥστε νὰ μὴ ἡχῇ δυσαρέστως εἰς τὰ ὕστα τῶν ὁ κακὸς σκεπός, ἀν ἐπρόκειτο περὶ τούτου, καὶ νὰ δύνανται νὰ φέύσωσιν εἰς συμβιβασμούς τινας ἐπὶ τοιαύτης ὑπόθεσεως:

«Il est avec le ciel des accommodements.»

καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Σωτήρης εἶναι ὡς πρὸς τοῦτο εἰλικρινέστατος καὶ ὁ μόνος κακός του σκοπὸς εἶναι ἡ κατάκτησις τῆς προικὸς πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς κατεστραμμένης περιουσίας του, καὶ ἀν ἡδύνατο νὰ λάβῃ τὴν προΐκα μόνον χωρὶς τὴν Μαρούσαν θὰ τὸ ἐπραττεν ἀσμένως καὶ θ' ἀπηλάττετο καὶ ἀπὸ τὴν ὄχληρὰν δὶ' αὐτὸν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ πλατωρίζῃ μετὰ τῆς μνηστῆς του, πρᾶγμα ἀρεστότατον μὲν εἰς αὐτὴν καὶ ἐπομένως ὑποχρεωτικὸν διὰ τὸν Σωτήρην, καθὼ δυνάμενον νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν εὐόδωσιν τῶν οἰκονομολογικῶν του σχεδίων, ἀλλὰ πάντη δυσάρεστον ἄλλως καὶ ἀφόρητον δὶ' αὐτὸν.

Ταῦτα εἶναι τὰ κύρια πρόσωπα τῆς κωμῳδίας, πέριξ δ' αὐτῶν συσπειροῦνται ἐπεισοδιακῶς καὶ συμπληρωματικῶς ὁ ἀγύρτης καὶ ἀμαθῆς δικηγόρος Ρόδανης, ὁ φιλοχρήματος καὶ ἀσυνείδητος ίατρὸς Ἰππεκακουάνας, οἱ δύω μωροὶ καὶ σχολαστικοὶ στιχουργοὶ Φοιβαπόλλων καὶ Ἀρμόνιος καὶ ὁ γελοιόδεστατα σοφαρὸς καὶ ὀλιγομαθῆς διπλωμάτης Σατανόπουλος, τοῦ ὁπίου, ἀν δὲν παρίστατο εἰς τὴν κωμῳδίαν πολὺ γέρων, ἡθέλομεν εὔρει μέχρι τῆς χθες ὅχι ὀλίγα πανομοιότυπα πέριξ ήμῶν.

Ἄφοῦ κατέστησα τοιουτοτρόπως γνωστὰ εἰς τὸν ἀναγνώστην τὰ ἐν τῇ κωμῳδίᾳ τοῦ Λαστού ἐνεργοῦντα πρόσωπα, ἔρχομαι νὰ ἐκθέσω ἡδὴ πρῶτον μὲν τὴν οἰκονομίαν τοῦ δράματος, ἀκολουθῶς δὲ νὰ

φέρω τὰς ἐπ' αὐτοῦ κρίσεις μου ἀναλύων αὐτὸ φιλολογικῶς.

(Ἐπειγει συνέχεια.)

Κ. Δ. ΣΟΥΤΣΟΣ.

ΔΙΠΓΗΜΑΤΑ.

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΠΟΡΟΝ.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Μετὰ τοῦτο δὲ κατέβην εἰς τὴν παραλίαν, καὶ κατόπιν μου εἶδα ἐρχόμενον καὶ τὸν παράφρονα, ὅστις καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς συνδιαλέξεως μου μετὰ τοῦ μοναχοῦ εἶχε κρυβῇ δὲν ἡξεύρω ποῦ εἰς τὰ δένδρα. Ἀπὸ τοῦ αἰγαλοῦ ἐδυνάμην ν' ἀπέλθω εἰς τὴν πόλιν τοῦ Πόρου διὰ ξηρᾶς, στρεφόμενος πρὸς δυσμάς, ὑπὲρ τοὺς συμφύτους λόφους καὶ διὰ τῶν ἀμπέλων διότι κατὰ τὸ μέσον τῆς νοτίας πλευρᾶς τῆς Καλαυρίας βραχύτατος καὶ σχεδὸν ἀλιτευῆς ἴσθμὸς συνδέει μετ' αὐτῆς τὸ νησίδιον ἦ μᾶλλον τὸν σκόπελον τῆς Σφαιρίας ἢ Ιερᾶς, ἐφ' οὗ εἶναι φωδομημένη ἡ νέα πόλις, διαδεχθεῖσα ἐκείνην, ἡς σπάνια λείψανα φαίνονται ἐντὸς μιᾶς τῶν κοιλάδων τῆς μεγάλης νήσου. Ἀλλὰ φειδόμενος τῶν δυνάμεων μου καὶ διὰ τὴν δειλινὴν ἐκδρομὴν, καὶ βλέπων γλυκεῖν αὔραν ῥυτιδούσαν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὥραιου κόλπου, ἐπροτίμησα τὴν δι' ἀκατίου ἀπονωτέραν καὶ ταχυτέραν μετάβασιν.

Ως δῆμος διευθύνθην εἰς ἐν τῶν ἐκεῖ ἡγκυροθολημένων, καὶ ἡτοιμαζόμην νὰ ἐπιβῶ εἰς αὐτὸν, ὁ φρενοβλαβῆς ἐννοήσας τὴν πρόθεσίν μου, μὲ συνέλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς, καὶ ἀτενίσας με μετ' ἐκπλήξεως καὶ ὡς ἐνεός:

— Πῶς; εἶπε· ν' ἀναγκωρήσῃς καὶ νὰ μ' ἀφήσῃς πάλιν, ἀφ' οὗ . . . ἀφ' οὗ τί ἔγινε; δὲν τὸ ἐνθυμοῦμαι. Ἀλλὰ δὲν ἐκόλλησαν, νομίζω, αἱ δύω ψυχαὶ μας εἰς μίαν; Α! ναί! Εκλαυσας δι' ἐμέ. Εχομεν τώρα μίαν ψυχήν. Καὶ πῶς ἡμπορεῖς νὰ φύγης καὶ νὰ μοὶ τὴν πάρης; Δὲν γίνεται τοῦτο, δὲν γίνεται.

Όσον συγκινητικὴ καὶ ἀν ἡτον ἡ αἰφνηδία αὕτη προσήλωσις, ἣν ὁ δυστυχῆς παράφρων ἡσθάνετο πρὸς τὸν πρῶτον ἀνθρωπόν, ὅστις ἐν μέσῳ τῶν βασάνων του τῷ ἐδειξέ τινα συμπάθειαν, μοὶ ἡτον δῆμος ἀδύνατον νὰ μὴ προσπαθήσω νὰ περιστείλω αὐτὴν ἐντὸς δυνατῶν ὄριών, δι' ὅ καὶ ἐπέμεινα ὅτι

ἐπρεπεν ἀφεύκτως νὰ τύγω, διότι εἶχον ὑποσχεθῆ
εἰς τοὺς συντρόφους μου νὰ ἐπιστρέψω πρὸς αὐτοὺς
εἰς τὸν Πόρον πρὸ τῆς ἑσπέρας.

Εἰς τὸν λόγον τοῦτον τῆς δοθείσης ὑποσχέσεως
ἔφαντή ὅτι ἐνέδωκε, διότι, ως παρετήρησα, ὅλαι αἱ
αὐτόματοι κινήσεις τῆς καρδίας του ἦσαν ὄρθαι,
καὶ ἀναμνήσεις ἀρχῶν ὑγιῶν.

— Καὶ αὔριον λοιπὸν, μὲν ἡρώτησε, δὲν θὰ εἴσαι
πάλιν ἔδω;

— Δυστυχῶς ὅχι, τῷ ἀπεκρίθην. Αὔριον πρὸ¹
τῆς ἀνατολῆς του ἥλιου θὰ εἴμεθα εἰς τὸν λειμο-
νῶνα, καὶ μετὰ τὴν μεσημβρίαν εἰς τὴν Τροιζῆνα,
εἰς τὸ γεφύρι του Διαβόλου, καὶ τὴν νύκτα θὰ ἐπι-
στρέψωμεν εἰς Ἀθήνας. Μάτιτε τώρα σ' ἀποχαιρετῶ.

— Τὸ πρῶτη εἰς τὸν λειμονῶνα, μετὰ μεσημ-
βρίαν εἰς τὴν Τροιζῆνα, εἰς τὸ γεφύρι του Διαβόλου,
τὴν νύκτα εἰς τὰς Ἀθήνας· ἐπανέλαβεν αὐτὸς καθ'
έσαυτὸν, καὶ ως ἀποστυθίζων τὴν φράσιν.

— Εἶχε ἐλπίδα, ὑπέλαβον ἐγώ. Δὲν θέλω σ' ἐγ-
καταλείψει, καὶ ἀν εἶναι ἀνάγκη, θέλω ἐπανέλθει
ὅτιος εἰς τὸν Πόρον. Αν εὑρεθῇ ὅτι δὲν ἔχεις κάνε-
να ἐνδιαφερόμενον διὰ σὲ, θέλεις ἔχεις ἐμὲ πάντοτε,
μὴ ἀμφιβάλλῃς περὶ τούτου.

— Τὸ πρῶτη εἰς τὸν λειμονῶνα, μετὰ μεσημβρίαν
εἰς τὴν Τροιζῆνα.

Καὶ ἀφ' οὗ δ' ἐλύταμεν τὸ ἰστίον καὶ ἐμακρύν-
θημεν, τὸν ἔθετον πάντοτε εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν
ἀλίνητον, καὶ τὸ βλέμμα του ἐστορίζετο ἐπὶ τοῦ
πλοιαρίου, μέχρις οὗ μοὶ τὸν ἀπέκρυψε τῆς Σφαι-
ρίας τὸ ἀκρωτήριον.

Αμα δ' ἔκαμψα τὴν ἄκραν, νέον λαμπρὸν θέαμα
παρέστη εἰς τοὺς ὄφειλμούς μου, ως ἀν εἶχεν ἀνα-
συρθῆ ἡ αὐλαία ἐπὶ καλλιτέχνου τινὸς θεατρικῆς
σκηνογραφίας. Η νῆσος Σφαιρία τοσοῦτον πλησιάζει
εἰς τὴν στερεάν, ὥστε μόλις ἀφίσαι μεταξὺ πορθ-
μὸν οὐλὶ πλατύτερον ποταμοῦ καὶ δεξιῶς μὲν αὐ-
τοῦ ἀναβρίχαται ἡ πόλις ἐπὶ τῶν ἀποτόμων κρη-
μνῶν, καὶ αἱ λευκαὶ αὐτῆς οἰκίαι φαίνονται ως ἀγέ-
λη λάρων βόσκουσα ἐπὶ τῶν βράχων ἀριστερῶς δὲ
λόγῳ κατάφυτοι καὶ τερπνοί, χαριέσατα ὑπὸ συνοι-
κιῶν ἡ μεμονωμένων οἰκιῶν κοσμούμενοι, ἀνέργονται
βαθυτὸν εἰς ὑψηλὸν ὄρος, χλωρὸν μανδύαν ἐνδεύ-
μένον μέχρι τῆς ἄκρας αὐτοῦ κορυφῆς. Η γαληνιαία
δ' αὕτη θάλασσα, κατοπτρίζουσα τοὺς δύω ἀνο-
μαίους; αἰγαλούς της, αἱ οἰκίαι, λούσουσαι τὰ κρά-
σπεδα αὐτῶν εἰς τὰ κύματα, καὶ τὰ πρὸ αὐτῶν
ἡγκυροβολημένα πλοῖα, & βραδέως παρέπλεον, μοὶ
ἀνεπόλουν τὸν Βόσπορον τῆς Κωνσταντινουπόλεως,
οὗ ὁ Πόρος μοὶ ἐφαίνετο ώραία μικρογραφία.

Οταν δὲ προσωρισθῆν κατὰ τὸ κέντρον τῆς
πόλεως εἰς τὴν μικρὰν αὐτῆς πλατεῖαν, ὅπου ἴστα-
ται ἀρχαῖος κίων, λειψανον πιθανῶς τοῦ ναοῦ τῆς
Ἀθηνᾶς, ὅστις ἔκόμει ἀλλοτε τὴν μικρὰν νῆσον,
πάντες οἱ συνοδοιπόροι μου συνηγγένειοι μὲν ὑπεδέ-
χθησαν μετ' ἀλαλαγμῶν ἀνυπομονησίας, κηρύττον-
τες ὅτι ὅλιγον ἔτι ἂν ἐχρονοτρίβουν ἀρχαιολογῶν,
ἄφηνον τὸν Ποσειδῶνα νὰ μ' ἐστιάσῃ, καὶ ἀπέπλεον
χωρὶς ἐμοῦ. Εύτυχῶς ὅμως φθάσειν καὶ καιρῷ, ἀπέφυ-
γον τὴν ἐκτέλεσιν τῆς δεινῆς ἀπειλῆς, καὶ μόνην
ποιηνὴν ὑπέστην, ὅτι δὲν ἐπεσκέψθην μετὰ τῶν ἀλ-
λων τὸν ἀξιόλογον ναύσταθμον, ὅστις ἐπ' ἐσχάτων
διεσκευάσθη ἀξιος, τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄν ποτε ἡ Ἐλ-
λὰς ἡθελεν ἐπαναλάβει τὴν ἀρχαίαν θαλασσοκρα-
τίαν τῆς. Ἐπιβάντες δ' ὅλοι ὅμοι εἰς τὰς λέμβους,
ἀπήλθομεν ὅπου μᾶς περιέμενε τὸ κοινὸν γεῦμα.
Απ' αὐτοῦ τοῦ σημείου ἀφ' οὗ ἀνήχθημεν, ὑποχ-
ρούστης τῆς Σφαιρίας, ὁ κόλπος εὐρύνεται καὶ χωρεῖ
εἰς μέγιστον βάθος· ἔχει δὲ κατὰ τὸ μέσον τῆς
βορείας αὐτοῦ πλευρᾶς ἐτέραν ἔξοδον πρὸς τὸ πέ-
λαγος, ὅπου ἡ ἀκτὴ τῆς Πελοποννήσου, εἰς τόξον
κυρτούμενη, προσεγγίζει εἰς τὴν Καλαυρίαν, ἥτις
ὑποτείνει αὐτῇ χορδῆς δίκην. Ἄλλ' ἡμεῖς παρε-
πλέομεν τὴν νοτίαν πλευράν, ἥτις, ἀλιτευής καὶ
ἐπίπεδος, καλύπτεται ὑπὸ πυκνοῦ δάσους δένδρων
τῶν πλείστων ὄπωροφόρων, ὃν αἱ βαθεῖαι σκιαὶ
εἰσὶ τῶν ἀηδόνων προσφίλες ἐνδιαίτημα, καὶ ὃν
πολλὰ, παρ' αὐτὴν τὴν ἀκτὴν φύμενα, βρέχουσιν
εἰς τὴν θάλασσαν τοὺς κλάδους των, ὑπὸ καρπῶν
βρίθοντας. Η θέα ἥτον μαγευτικὴ, καὶ μᾶς προσέ-
πνεεν ἀρωμάτων πλήρης ἡ αὔρα. Ἀπέναντι δὲ τοῦ
πλουσίου κήπου Τομπάζη, ἡχὼ φιλοπαίγμων ἐπα-
νελάμβανεν εὐχρινέστατα πάντα ἡμῶν τὰ σκώμματα
καὶ τὰ ἄσματα, ως ἄν, μὴ θελήσασα ἀρχαία τις
δρυὰς ν' αὐτομολήσῃ ἐκ τῶν ἐπαγγωγῶν ἐκείνων με-
ρῶν, προσεφώνει ἡμᾶς ἐκ τῆς λόγχης.

Προσορμισθέντες δ' εἰς ἐν τῶν κήπων τούτων,
εὔρομεν ἐστρωμένην τὴν τράπεζαν ὑπὸ μεγάλην
συκῆν, ἥτις ως μεγαλοπρεπής σκηνὴ ἡπλούστερη ὑπὲρ
τὰς κεφαλὰς ἡμῶν μεταξὺ ἀνθοφόρων λειμονιῶν,
καὶ πλησίον φρέατος, οὗ φρεάντλης ἵππος μετέ-
βαλλεν εἰς διυγής φύσιον τὸ γλυκὺν καὶ ψυχρότα-
τον ὅδωρ. Ἐνταῦθα, μεταξὺ τῶν λαμπροτήτων καὶ
πάσης τῆς πολυτελείας τῆς φύσεως, διηγύσταμεν δύω
εὐαρεστότατας ὥρας, καθ' ἄς ἡ ὄρεξις προύκάλει τὴν
ὄρεξιν, ή εὐφυΐα ἔθιγε τὴν εὐφυΐαν, τὰ ἄσματα τῶν
κυριῶν ἡμιλλῶντο πρὸς τὰ τῶν ἀηδόνων, καὶ ὁ χο-
ρὸς διὰ τοὺς νεωτέρους συνεπλήρων καὶ ἐπέστεφε
τὴν ἀγρεσικὴν εὐωχίαν. Μές δ' ἔκλινεν ὁ ἥλιος πρὸς

τὴν δύσιν, προύτιμήσαμεν τὴν ἐπιστροφὴν διὰ ξηρᾶς, ἀναμέσον τῶν δένδρων καὶ ἀμπελώνων, διὰ στενωπῶν ἃς διέγραφον ἀνθροί θάμνοι, καὶ ὅτε μὲν ἐθαδίζομεν ὑπὸ τοὺς θυλοὺς τῶν πυκνῶν κλάδων, ὅτε δὲ ἐπροκύπτομεν εἰς θέσεις ὑψηλοτέρας, ἐξ ὧν, ὑπεράνω τῶν δένδρων, ἐβλέπομεν τοῦ κόλπου τὴν στιλπνὴν ἐπιφάνειαν, καὶ ἀντιπέραν τὸ ἀμφιθέατρον τῆς πόλεως, ἀντανακλώσης ἥδη τὰς πρώτας ἀκτῖνας τῆς ἀνιούσης σελήνης.

Εἰς τὸν ώραῖον τοῦτον περίπατον διεσπάρημεν κατὰ συστήματα ἢ κατὰ ζεύγη, καὶ ἐγὼ, ἐκ συμπτώσεως, καθῆσον ἐνθυμοῦμαι, εἶχον δώσει τὸν βραχίονα εἰς τὴν Κυρίαν Ἀγγελικὴν, ἡς ἀνεξάντλητος ἦτον ἡ φαιδρότης καὶ ἡ εὐφύΐα, καὶ ἦτις ὑπὲρ πάσαν ἄλλην τῶν συνοδοιπόρων εἶχε τὴν ἐνδόμυχον αἰσθήσιν τῆς φύσεως.

Ἄπο τοῦ κάλλους δὲ τῆς φύσεως ἡ συνδιάλεξις ἡμῶν μετ' ὀλίγον ὠλίσθησεν εἰς τὸ κάλλος τῶν γυναικῶν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ διὰ φυσικῆς παρεγκλίσεως μετεπήδησεν εἰς τὸ θέμα τῆς πρωινῆς ἡμῶν συνδιαλεξίως, τὴν γυναικείαν ἀστασιαν καὶ φιλαρέσκειαν, ἃς ἡ Ἀγγελικὴ, διὰ παντοίων εὐφυῶν σοφισμάτων, ἐπροσπάθει πρῶτον μὲν ν' ἀρνηθῆ, ἐπειτα δὲ τούλαχιστον νὰ δικαιοιογήσῃ ὡς παίγνια ἀθῶα καὶ ἀθλαβῆ.

— Τῆς ιδέας ταύτης, τῇ εἴπα, δὲν εἰσθε μόνη. Οὕτω φρονεῖ καὶ ἡ βασιλικὴ τίγρις ὅταν, χαριεντὶ ζωμένη, τείνῃ τοὺς γαμψῶν ὄνυχας, καὶ φιλοπαγήμόνως σπαράτῃ· οὐτῷ καὶ ὁ ποικιλόχρονος ὄφις, ὅταν φιλοδόνως περιστρέψῃ τὰς ἔλικας του περὶ τὸν λευκὸν τράχηλον, καὶ τέρπηται συστέλλων αὐτὰς μέχρις ἀποπνιγμοῦ.

— Νὰ σᾶς ἀκούῃ τις, ἀπεκρίθη ἡ Ἀγγελικὴ, σεῖς εἰσθε αἱ περιστεραὶ καὶ οἱ ἀρνοὶ τῆς πλάστεως, καὶ ἡμεῖς αἱ τίγρεις αὐτῆς καὶ οἱ ὄφεις. Καὶ ἀφορνεῖς ἡμεῖς, ἀφήσαμεν εἰς σᾶς νὰ εἰσθε οἱ ιστοριογράφοι τοῦ ἀνθρωπίνου γένους!

— Σήμερον, ὑπέλαθον ἐγὼ, χωρὶς ν' ἀποκριθῶ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν παρατήρησὸν της, ὅταν σᾶς ἀφῆκα ἐκεῖ εἰς τὸ μοναστήριον, ἡξεύρετε τί εἰδα;

— Ω! Πῶς νὰ μὴ τὸ ἡξεύρω; ἀπήντησεν. Εἴδατε μίαν πέτραν, στηθεῖσχν υπὸ τινος ποιμένος ἐκεῖ ὅταν ἐψήνε τὸ ἀρνίον του, καὶ ἐμείνατε ἐν ἐκσάσει ἐμπρός της, καὶ ἐκηρύξατε ὅτι εἶναι τὸ ἀναμφισθίτητον λείψανον τοῦ δὲν ἡξεύρω τίνος περιφήμου ναοῦ, ἢ ὅτι ἀνεκαλύψατε τὸν τάφον τοῦ Πέλοπος ἢ τοῦ Ἡρακλέους.

— Πρῶτον εἶδα, τῇ εἴπα, τὸν ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος, τὴν τελευταίαν κατοικίαν τῆς πολιτικῆς

ἀνδρείας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τούτου. Εἶδα προσέτι εἰς αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ μέρος ἓνα δυστυχὴ παράφρονα, ὅτις ἀπώλεσε τὸ λογικὸν ἐξ ἔρωτος, καὶ ἐκ τῆς ἀπιστίας ἢ τῆς ἀδιαφορίας, ὡς εἰκάζω, ἐκείνης ἦν ἡγάπα.

Εἰδατε, ἀνέκραξε, τῷ ὄντι παράφρονα ἐξ ἔρωτος! Ω! ὑπάγωμεν, ὑπάγωμεν! ὅτον μακρὰν καὶ ἄν εἶναι, ὑπάγωμεν νὰ μοὶ τὸν παρουσιάσοτε. Δύω σπανιότητας πρὸ καιροῦ ἐπιθυμῶ νὰ ιδῶ, περὶ ὧν πολλάκις ἀνέγνωσα, τὸν θαλάσσιον ὄφιν καὶ τὸν παράφρονα ἐξ ἔρωτος. Τινὲς φρονοῦσιν ὅτι ὡς εἰσὶς καὶ ιστοριογράφοι, εἰσθε καὶ μυθιστοριογράφοι ἐπιδεξιώτατοι. Ἐγὼ ὅμως δὲν εἰμ' ἐξ αὐτῶν, ἐγὼ πιστεύω πληρέστατα εἰς τὸν θαλάσσιον ὄφιν.

— Τὸ κατ' ἐμὲ τούλαχιστον, Κυρία, ἀπήντησα γελῶν, καὶ ἄν ὑπέπεσα ποτὲ ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ εἰς τὸ παράπτωμα τῆς μυθιστοριογραφίας, ιαθην ἀπ' αὐτοῦ ρίζικῶς, ἀφ' ὅτου σοθαρός τις πολιτικὸς, ὅτις διά τινας λόγους οὐδὲν οὐδέποτε ἔγραψεν, ἐν ἐναγωνίῳ πολιτικὴ συζήτησει μὲ κατήσχυνε ποτὲ καὶ μὲ ἀπεστόμωσεν ἐπιφωνήσας· «Κύριε, ἔγραψες μυθιστορίας!» Ἄλλ' ὁ παράφρων μυο δυστυχῶς δὲν εἶναι ἥρως μυθιστορίας, εἶναι ἀνθρωπός ἀληθῆς, οὗ θέλω προσπαθήσει νὰ ἐξιχνιάσω τὴν ιστορίαν, ἄμα ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας, ὅπως δυνηθῶ νὰ τῷ γίνων χρήσιμος.

— Τὴν ιστορίαν του ἐγὼ νὰ σᾶς τὴν εἰπῶ, εἰπε μειδιῶσα ἡ Ἀγγελική. Εἰς τὴν ἕορτὴν τοῦ μοναστηρίου εὐωχήθη τις ὀλίγον πλέον τοῦ δέοντος, καὶ φύσεως ὥν ποιητικωτέρας τῶν ἄλλων, ἀντὶ νὰ πέσῃ εἰς ρίζαν δένδρου καὶ νὰ χωνεύσῃ τὸν οἰνόν του, ἐπῆρε τὰ ὅρη, καὶ ἐκεῖ, τὰς βακχικάς του ὀνειροπολήσεις εἰς τὰς δρυάδας διηγούμενον τὸν ἀπήντησέ τις, ὅστις, ἀψηφότας ὡς ἀβέλτερον τὴν γενομένην αὐτῷ ἐπιτίμησιν, ἐμεινε, δυνάμει καὶ, ἀδιόρθωτος μυθιστοριογράφος, καὶ τὰς παροινίας τοῦ πλάνητος ἐκείνου ὄπαδον τοῦ Βάκχου ἐκαλλώπιτεν εἰς ὄλην μελοδρίματος.

‘Ἐν ᾧ δὲ οὔτως ἐφιλονεικοῦμεν, ἀφίχθημεν εἰς τὸ προάστειον τοῦ Γαλατᾶ, κείμενον εἰς τὸ στενώτατον τοῦ πορθμοῦ μέρος, κατέναντι τῆς πόλεως.

— Ἐδώ, μοὶ εἴπεν ἡ Ἀγγελικὴ, βεβαίως ὁ πρωτος ναύτης ἐπηξε τὸ πρῶτον πλοῖον ἢ τὴν πρώτην σχεδίαν.

— Σᾶς συλλαμβάνω, ἀνέκραξα, ἐπ' αὐτοῦ ὥρῳ μυθιστοριογραφοῦσαν, καὶ θὰ ὑπάγω νὰ τὸ εἰπῶ εἰς τὸν φίλον μου τὸν πολιτικὸν ἄνδρα. Ἰπολίτετε δηλαδὴ ὅτι ἡ θάλασσα ἐχώρισε ποτὲ τὸν Πόρον ἀπὸ τῆς στερεᾶς, καὶ συγγρόνως ἐχώρισε δύω ἀγ-

πωμένας καρδίας, εἰς ἀς ὅμως ὁ ἔρως ἐδίδαξε πῶς καὶ ὑπὲρ αὐτὸν τὸν ἀπάτητον πόντον νὰ σπεύσωσι πρὸς ἄλλήλας καὶ νὰ ἐνωθῶσιν.

— Οὐδὲν τούτων ὑπέθεσα, ἀπεκρίθη γελῶσα ἡ Ἀγγελικὴ, καὶ ὁ πολιτικὸς φίλος τας εἶχε δίκαιον. Ἕξερώ δὲ μόνον ὅτι τὸν Πόρον κατοικοῦσι τέσσαρες χιλιάδες ἄνθρωποι, καὶ οὐδὲ διαφέντας ὑδατος ἔχουσι, πλὴν τούτου τοῦ φρέατος, θήνεν, ἐργόμεναι διὰ θαλάσσης, ὑδρεύονται ὅλαι αἱ κόραι τῆς πόλεως.

Καὶ τῷ ὅντι περὶ εὐρὺ καὶ ἀδαθὲς φρέαρ εἰδόμεν πλήθις γυναικῶν, αἵτινες ἤντλουν καὶ ἐπλήρουν τὰ ἀγγειά των, καὶ ὅταν κατέλθομεν εἰς τὴν παραλίαν, πολλὰς ἔξ αὐτῶν, τὰ ἀγγεῖα ἔχουσας δεδεμένα ἐπὶ τῶν νώτων, καὶ κατὰ σειρὰν καθημένας ἐντὸς πλοιαρίων, ὃν νέαι κόραι ἦσαν οἱ κωπηλάται. Δι' ὁ καὶ ἔλεγον εἰς τὴν Ἀγγελικὴν, ὅτι ἀνὴν ἐδική μου ὑπόθεσις περὶ τῆς πρώτης ναυτιλίας εἶναι ἡ ἀληθεστέρα, ἐν Πόρῳ φαίνεται ὅτι νέα κόρη εὗρε πρώτη τὸν τρόπον πῶς νὰ ἐλθῃ πρὸς τὸν ἐραστὴν της, καὶ οὐχὶ τ' ἀνάπαλιν.

Εἰς τὰ πλοιάρια ταῦτα ἐπέβημεν καὶ ἡμεῖς, καὶ ἀντὶ νὰ μεταθῶμεν ἀμέσως ἀντικρυ, ώς δι' ὀλίγων κτύπων τῶν κωπίων ἐδυνάμεθα, περιήλθομεν τὸν πορθμὸν, ὅστις ως κάτοπτρον ὄμαλὸς, ἐπεχυρυσῦτο ὑπὸ τῆς σελήνης, καὶ οἱ τόνοι τῆς κιθάρας καὶ τοῦ αὐλοῦ τινῶν τῶν συντρόφων μου, καὶ τοῦ ἄσματος τῶν σειρήνων τῆς συνοδίας, ὀλισθαίνοντες ἐπὶ τῆς ὑγρᾶς ἐπιφανείας καθ' ἣν στηγμὴν τὸ πᾶν ἥρεμει, καὶ οὐδεὶς θόρυβος τοὺς ἐτάραττες, καθίστων πλήρη μαγείας τὴν νυκτερινὴν ταύτην διάχυσιν. Ἀλλὰ πολὺ δὲν παρετείναμεν αὐτὴν, διότι σκοπὸν εἴχομεν τὴν ἐπαύριον νὰ ἐγερθῶμεν πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου· δι' ὁ καὶ ἀποβάντες εἰς τὴν πόλιν, διενεμήθημεν εἰς τὰς οἰκίας, αἵτινες μᾶς εἶχον προσφέρει τὴν φιλόξενον στέγην των.

Τὴν δ' ἐπαύριον τῷ ὅντι, μίαν ὥραν πρὸ τῆς ἀνατολῆς, εἰμεθα· εἰς τὰς λέμβους, διεισθυνόμενοι πρὸς ἔω καὶ τὴν εἰσόδον τοῦ πορθμοῦ, δι' ἣς τὴν προτεραίαν εἶχον εἰσπλεύσει τὸ ἀτμοκίνητον. Ὁ νυκτερινὸς ἐκεῖνος πλοῦς ἐν τῷ μέσῳ τῆς βαθείας συγῆς, ἐν ὧ τὰ μελανὰ ὄρη κατωπτρίζοντο εἰς τὴν θάλασσαν, μελανὴν καὶ κατάστικτον ἐκ τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, εἶχε τι τὸ ἴσχυρῶς πλῆττον τὴν φαντασίαν, καὶ παρετήρουν ὅτι αἱ μᾶλλον φιλόλαθοι τῶν κυριῶν ἔμενον σιωπῶσαι ἀπέναντι τῆς ἐπισήμου θέας. Ἀφ' οὐ δὲ παρεπλεύσαμεν τὸ ὡχυρώμενον νησίδιον τοῦ Ἐιδέκη, καὶ τινὰς ἄλλους σκοπέλους, προσωριμίσθημεν τέλος καὶ ἀπέβημεν, ὅτε

μόλις ὑπέφωσκεν ἡ αὔγη, εἰς μέρος τῆς Πελοποννησιακῆς παραλίας καλούμενον Ἀρτέμι, ἔξ ἀρχαίου ἀναμφιβολίως ναοῦ τινος τῆς Ἀρτέμιδος, οὐδὲν ὑμίσαμεν ὅτι ἀνεγνωρίσαμεν λείψανα κατὰ τὸ αὐτόνει ἐκκλησίδιον, κείμενον εἰς θέσιν ἥτις δὲν μᾶς ἐφάνη ἀκατάλληλος δίαιτα διὰ τὰς ἀρχαίαν τῆς θήρας θεάν.

Ἐκεῖθεν δ' ἡρχίσαμεν ἀναβαίνοντες τὴν ἀνάτηροχιῶν τοῦ ὄρους, καὶ εἰσέδυμεν εἰς δάσος πυκνὸν, ὃλον συγκείμενον ἐκ λειμονιῶν, ὃν οἱ χλάδοι ἐνούμενοι, διετήρουν αἰωνίαν σκιὰν καὶ δρόσον, καὶ χλόην πυκνὴν εἰς τὰς βίζας των. Ἀφ' οὐδὲν ἀνέσθημεν ἐπὶ ἡμίσειαν τούλαχιστον ὥραν, φθάντες εἰς ὑψηλὴν σκοπιάν, ἀφ' ἣς ἐβλέπομεν ὡς γραπτὸν χάρτην ὑπὸ τοὺς πόδας μας τὴν εὐρεῖαν θάλασσαν, καὶ τὴν νῆσον τῆς Καλαυρίας καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἔκτασιν, καὶ τὸ μοναστήριον ὡς λευκὴν φωλεὰν εἰς τὰς ἀντιπέραν κυριάδας, καὶ τὴν πόλιν ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ, καὶ τὸν ἕσω ἀχανῆ λιμένα μέχρι τῆς Τροικῆνος, ἐξελεξάμεθα, εἰς τὴν ὅχθην ῥύακος ὄρμητικῶς κατεργομένου τὸ ὄρος, τὴν μεγίστην τῶν λειμονιῶν, καὶ ὑπὸ αὐτῆς τὸν εὐώδη θόλον παρεσκευάσαμεν ἐπὶ χόρτων τὴν τράπεζαν τοῦ προγεύματος. Ή ἀπαράμιλλος ἐκείνη θέα, καθ' ἣν μάλιστα ὥραν ὁ ἡλιος ἀνατέλλων ἐφλόγιζε τὴν θάλασσαν καὶ ἐχρόουν τὰ ὄρη, τὸ ἀπέραντον δάσος, συγκείμενον ὃλον ἐκ τοῦ εὐγενεστέρου προϊόντος τῆς φυτικῆς πλάσεως, ἡ χιλὸν τῶν λευκῶν ἀνθέων, ὅτινα φίνοντα τὴν γῆν ἐθυμίαζον τὴν ἀτμοσφαίραν, καὶ τὸ κάλλος τῶν χρυσῶν καρπῶν, κρεμαμένων ἀπὸ τῶν κλάδων, καὶ τοῦ ῥυακίου ὁ φίθυρος, καὶ τὸ ἄσμα τῶν πτερωτῶν ἀοιδῶν, οὓς εἰλκυεν ἡ δρόσος αὐτοῦ, τὰ πάντα κατέθελγον τὰς αἰσθήσεις καὶ ἐξηπτον τὴν φαντασίαν, ὥστε καὶ πρὸ τοῦ τέλους τοῦ προγεύματος πολλοὶ στίχους ηύτοσχεδίαζον, οὐχὶ βεβαίως πάντας ἀναγνωριζομένους ὑπὸ τῶν Μουσῶν, καὶ ἡ Ἀγγελικὴ ἔλεγεν ὅτι, ἀν τοιούτος εἶναι ὁ παράδεισος, ἐνοικιάζει ἀπὸ τούδε τὴν θέσιν της εἰς αὐτὸν.

— Καὶ ἡμεῖς ἐπίσης, τῇ εἰπα ταπεινῇ τῇ φωνῇ, διότι συνέπεσε νὰ κάθημαι πλησίον της, ἀν τοιούτοις εἶναι οἱ ἄγγελοι.

Νοεῖτο δὲ ὅτι ἡ εὐθυμία τοῦ προγεύματος μὲ εἶχε καταντήσει πως ζηλωτὴν τοῦ νεανίου ὅστις ἔλεγε περὶ τῆς πλεούσης Ἀφροδίτης.

— Οἱ ἄγγελοι οἵτινες ἔχουσιν ὄνυχας τίγρεων καὶ ὄφεων ἔλικας, τοὺς ἡξέρω πῶς λέγονται, ἀπήντησεν ἐκεῖνη, μυντικακοῦσα εἰστέτι διὰ τὰς γένενάς μου ἐκφράστεις.

— Ω, Κυρία, ἀπεκρίθην, ταῦτα ἔλεγον γενικῶς, ἀνεύ τινὸς ἐφαρμογῆς.

— Καὶ πρὸ πάντων, ὑπέλαβεν, ἀνεύ ἐφαρμογῆς εἰς τοὺς ἑκάστοτε παρόντας.

— Σᾶς παρακαλῶ, εἶπα, πιστεύσατέ με Άλλὰ πῶς ἀπαιτῶ νὰ μὲ πιστεύσητε ὑμεῖς, ητί δὲν πιστεύετε οὐδὲ εἰς τοὺς ἐξ ἕρωτος παράφρονας;

— Πῶς; ἀπεκρίθη. Σᾶς εἶπα ὅτι τοὺς κατατάτω μετὰ τοῦ θαλασσίου ὄφεως, εἰς δὲν πιστεύω πληρέστατα. Όσον δὲ διὰ τὸν ἐδικόν σας παράφρονα, ἐσυμφωνήθη ὅτι θὰ μοὶ τὸν παρουσιάστε, καὶ ημποροῦμεν νὰ δοκιμάσωμεν ἄν τι δύναται ἐπ' αὐτοῦ ἡ ὁμοιοπαθητικὴ μέθοδος.

‘Αλλ’ ἐν ᾧ εἰσέτι ὡμίλει, ἔλαθον τὸ θάρρος νὰ τῇ ἐγγίσω διὰ τῆς χειρὸς τὸν λευκὸν βραχίονα, ὡς ἐπικαλούμενος τὴν σιωπὴν καὶ τὴν προσοχὴν της. Καὶ κατ’ ἀρχὰς μὲν ἐξεπλάγη, ἐπειτα δὲ, τείνουσα τὸ οὖς πρὸς τὸ μέρος διὰ τὴν ἐδείκνυν, ἤκουσε καὶ ἐκείνη ὡς ἤκουον καὶ ἐγὼ, ἀνωθεν ἡμῶν κατερχομένην τὴν γνωστὴν εἰς ἐμὲ ἔξαλλον ἐκείνην μελῳδίαν, φαλλομένην ὑπὸ φωνῆς τρεμούστης καὶ ὑποπνιγομένης. Ως πεφοβισμένη δὲ, ἐπλησίασεν εἰς ἐμὲ, καὶ προσήλωσεν εἰς τοὺς ὄφθαλμούς μου βλέμμα ἐρωτηματικόν.

Κατὰ τὴν αὐτὴν δὲ στιγμὴν ἀλαλαγμοὶ ἡμούσθησαν πρὸς τὸ μέρος ὃθεν προήρχετο ἡ φωνὴ, καὶ γελῶντες τινες τῶν ναυτῶν, οἵτινες εἶχον ἀναβῆ μεň ἡμῶν ἐκ τῶν λέμβων νὰ μᾶς ὑπορετήσωσιν,

— Ο μουρλὸς, ἐφώναζον, ὁ μουρλὸς τοῦ μοναστηρίου. ‘Απ’ ἐκεῖ ἐπάνω ἔβλεπεν ὃπου ἐτρώγετε, καὶ ἐτραγῳδοῦσε. Ἐτρέξαμεν, ἀλλὰ ποῦ; Πτερὰ ἔκαμεν ἐπηδοῦσεν εἰς τοὺς βράχους ὡσὰν ζαρκέδη. Ποῦ θὰ μᾶς φύγῃ; Θὰ τὸν προφάσωμεν ἐκεὶ κάτω.

— Εἴντροπή, Χριστιανὸι, ἀνέκραξα ἐγὼ παρεργαίων. Τί σᾶς κάμνει ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸν ἐνοχλεῖτε;

— Εἶναι μουρλὸς, αὐθέντα, ἀπεκρίθησαν, νομίζοντες ὅτι προτείνουσι λόγον ἀκαταμάχητον.

— Εἶναι ἀδελφός σας δυστυχέστερος ἀπὸ σᾶς. Εὐχαριστεῖτε τὸν Θεὸν ὅτι σᾶς ἔκαμε τὴν χάριν νὰ μὴ εἰσθε καὶ σεῖς ὡς αὐτός. Πρέπει νὰ τὸν βοηθῆτε μάλιστα ὃσον ἡμπορεῖτε. Ἀφῆτε τὸν ἥσυχον. Νὰ μὴ ἴδω κάνεις νὰ τὸν ἐνοχλήσῃ.

Εἰς ταῦτα οἱ ναῦται ἡναγκάσθησαν νὰ ὑπακούσωσι, καὶ ἀπεσύρθησαν, ἀλλ’ ὑποκώφως μεμψιμοροῦντες, οὐδὲ πολυεννοοῦντες διὰ τί νὰ μὴ γελάσωσιν ὀλίγον μὲ τὸν μουρλόν. Ἡγέρθημεν δὲ καὶ ἡμεῖς· διότι, σκοπὸν ἔχοντες νὰ ἴδωμεν τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀκόμη καὶ τὴν Τροιζῆνα πρὸ τῆς νυ-

κτὸς, δταν θ’ ἀπεπλέωμεν δι’ Ἀθήνας, ἦτον ἀνάγκη νὰ μὴ χρονοτριβῶμεν.

Ἐν ᾧ δὲ κατηρχόμεθα τὴν αὐτὴν ὥραιαν ὅδὸν δι’ ἡς εἶχομεν ἀναβῆ, ὡς ἐνθύμημα τοῦ μαγικοῦ ἐκείνου δάσους τῶν Ἐσπερίδων φέροντες διὰ χειρῶν κλάδους λειμονιῶν μετὰ πυκνῶν τῶν καρπῶν, αἱ δὲ νέαι κυρίαι τὸ ἀγνὸν καὶ συμβολικὸν αὐτῶν ἄνθος εἰς τὰς κόμας των πλέκουσαι, πλησιάσας τὴν Ἀγγελικήν,

— Πιστεύετε λοιπὸν τώρα εἰς τὸν παράφρονά μου; τῇ εἶπα.

— Οτι ἐπίστευσα, μοὶ εἶπε, σᾶς τὸ προδίδει ἡ ταραχή μου. Δὲν φοβοῦμαι τοὺς παράφρονας· ἀλλ’ ἡ ἀπροσδόκητος αὐτοῦ παρουσία δυσταρέστως μὲ συνεχίνηση.

— Καὶ ὅμως, ψύλλαθον, αὐτὸς, σᾶς βεβαιῶ, εἶναι ἀβλαβέστατος, καὶ οἴκτου μόνον ἄξιος.

— Καὶ πῶς ἡλθεν ἐδῶ; μὲ ἡρώτησε μετά τινος τρόμου εἰς τὴν φωνὴν, ὅστις ἐφαίνετο ἀποδεικνύων ὅτι δὲν ἦτον ὃσον γενναῖα ἔλεγεν. Ή φιλία σας εἶναι τόση, ὡστε παντοῦ σᾶς παρακολουθεῖ;

— Τούτο, τῇ ἀπεκρίθην, μὲ συγκινεῖ ἀληθῶς. Τῷ ὄντι δι’ ἐμὲ ἡλθεν. Ἐπειδὴ τῷ ὡμίλησα μετά τινος συμπαθείας, καὶ ἐσεβάσθην τὴν συμφοράν του, ἐν ᾧ εἶναι πανταχοῦ ἀντικείμενον ἀδιαφορίας, χλεύης ἢ αἰχιῶν, δὲν ἐνόντος μὲν τί τῷ ἔλεγον, ἀλλὰ τὸ ἡσθάνθη ἡ φωνὴ τῆς καρδίας εἰσέδυν εἰς τὴν καρδίαν του, καὶ δὲν ἦθελε πλέον νὰ μὲ χωρισθῇ, οὐδὲ νὰ πεισθῇ ὅτι ἦτον δυνατὸν νὰ ζῇ τοῦ λοιποῦ μακράν ἐμοῦ, καὶ ἀκούσας παρ’ ἐμοῦ ποὺ ἐμελλον νὰ διατρίψω σήμερον, ίδού, ἦλθε κατόπιν. Τόσην συνέλαβεν ἀγάπην πρὸς ἐμέ.

— Δι’ ὃ καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σας φρονεῖτε ὅτι δὲν εἶναι ὃσον παράφρων φαίνεται, εἶπεν ἡ Ἀγγελική, ἐλαφρῶς μειδῶσα.

‘Αλλ’ εἰς τὸ μειδίσμα τοῦτο μοὶ ἐφάνη λάμψασα ἐλαφρὰ φιλαρεσκείας ἀκτίς· δι’ ὃ καὶ μετά τινος πικρίας ἀποκρινάμενος,

— Φεῦ, Κυρία, τῇ εἶπον. Εἶναι ἐντελῶς παράφρων ὁ ἄθλιος. Εἶναι οἰκτὸν θῦμα γυναικείας κουφότητος καὶ ἐρωτοτροπίας.

— Διότι, ἀπίντησε, συστέλλουσα τὰς ὄφρους, ἐνέδωκα παραδεχομένη τὸν παράφρονά σας, μὴ θριαμβεύετε. Ποσῶς δὲν παραδέχθην ὅτι παρεφόνησε καὶ ἐξ ἕρωτος. Ὕπάρχουσι τόσα εἰδὸν παραφροσύνης, οἷον ἡ μονομανία ἐκείνων οἵτινες, διὰ τὸ δυστύχημα καὶ ἀν συμβῆ, εἰς τὰς γυναικας τὸ ἀποδίδουσι.

— Καὶ τίς σᾶς λέγει, Κυρία, εἶπον ἐγὼ ἀστειούμενος, ὅτι καὶ αὐτὴ ἐξ ἕρωτος δὲν προέρχεται;

Η Ἀγγελικὴ ἐγέλασε καὶ μ' ἡπείρησε διὰ τοῦ συνήθους τῆς σχήματος. Μοὶ προσέθηκε δὲ ὅτι ἐπιμένει νὰ τῇ παρουσιάσω ἀφεύκτως, περιστάσεως δοθείσης, τὸν φίλον μου, διὰ νὰ κρίνῃ ἂν τὸ πτέρωμά του ἀταποκρίηται πρὸς τὸ κελάδηγά του, ὡς ἥθελεν εἰπεῖ ὁ Λαφονταῖνος, καὶ μοὶ ἐζήτησε νὰ τῇ γράψω τὸ ἀτμά του. Τοῦτο δὲ πράξα ἀμέσως, καθίσας εἰς βίζαν λειμωνίας, καὶ σχίσας φύλλον ἐκ τοῦ χαρτοφυλακείου μου, καὶ μετὰ ταῦτα τρέξας τὴν ἐπρόφθασα καὶ τῇ τὸ ἔδωκα.

Οὕτω κατέβημεν εἰς τὰς λέμβους καὶ ἐπειδὴ γλυκὺς ἐφύσα ἀπληιώτης, ἀναπετάσαντες τὰ ἵστια, ἐσχίζομεν ταχέως τὴν ὑποφοίσσουσαν θάλασσαν, καὶ ἐγέλωμεν εἰς τὰς ἐπιφωνήσεις καὶ τοὺς ἀνατίους φόρους τινῶν, κυριῶν διὰ πᾶν κίνημα τῶν ἐλαφρῶν ἀκατίων. Παραπλεύσας δὲ ὁ στολίσκος ἡμῶν τὴν πόλιν τοῦ Πέρου, καὶ ἔπειτα τοὺς τερπνοὺς κίτρους ὃπου εἶχομεν γευματίσει τὴν προτεραίαν, ἀφ' οὗ διῆκε καὶ ἀπέναντι τοῦ δυτικοῦ πορθμοῦ τοῦ διειρυντος τὴν νῆσον ἀπὸ τῆς Εηράς, προσωριμόσθη τέλος εἰς τὴν βόρειον γωνίαν τοῦ μυχοῦ τοῦ μεγάλου λιμένος, κατὰ τὴν θέσιν Βίδη. Ἐνταῦθα ἦγ τὸ ἔτερον τῶν ἐπινείων τῶν Τροιζηνίων, τὸ καλούμενον τὸ πάλαι Κελερδεὶς, ἐνῷ τὸ ἄλλο, Πάγωρ λεγόμενον, ἔξ οὖτε ἐξέπλευσαν οἱ Ἑλληνες πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι μάχης, ἔκειτο κατὰ τὸ μεσημέρινὸν πέρας τοῦ μυχοῦ, καθ' ὃ μέρος, προσχωσθεῖσα ἡ θάλασσα, μετεβλήθη εἰς ἀλιτή καλαμῶνα.

Εἰς τὸ Βίδη εὑρομεν ὑπὸ τὴν σκάνην τῆς αὐτόνιας ἐκκλησίας καὶ τῶν πέριξ δένδρων περιμένοντας ἡράς τοὺς ἴπους, οὓς ὁ Κύριος ἀντιτίθεται Καλαυρίας εἴχε παραγγείλει ἀπὸ τῆς προτεραίας, καὶ ἀναβάντες, διεβήμεν πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τὸ πλούσιον πεδίον τῆς Τροιζηνίας, μεταξὺ ἀμπελῶνων καὶ φυτειῶν. Τὸ πλῆθος τῶν ἴππευσόντων, ἡ ζωηρότης τῶν μὲν, ἡ ἀπειρία τῶν ἄλλων, καὶ ὅλων ἡ εὐθυμία, καθίστων τόσον φαιδροτέραν τὴν ἴππασιαν, καθ' ὅσον ἀπό τίνος νέφη ἀρέθεντα ἀπὸ δυσμῶν. ὡς ἂν εἴμεθα προνομοιοῦχον ἀπόσπασμα τοῦ λαοῦ τῆς ἐκλογῆς διατρέχον τὴν ἔρημον, ἥλθον καὶ ἐκάλυψαν τὸν ἥλιον, οὗ τὰ βέλη κατέκεινην τὴν ὄρχην τοῦ ἔτους καὶ τῆς ἡμέρας ἥδυναντο νὰ μᾶς ἐνσχλήσωσι. Μετὰ τρία τέταρτα τῆς ὥρας ἐφθάσαμεν εἰς τὸ γωρίον Δαιμολάρ, κατὰ τοὺς πρόποδας ὑψηλῶν καὶ ἀπότομῶν ὄρεων, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θέσεως τῆς ὁραίας Τροιζηνος, ἥτις, κατὰ τῶν ιστορικῶν τὴν ὄρην μαρτυρίαν, ἀπέιχε 15 στάδιους ἀπὸ τῆς θαλάσσης. ‘Ο Δαιμολάρ ἥτον ἄλλοτε, ὡς φαίνεται, ἐπίστριμος κώμη καὶ ἐπισκοπή ἔχ-

τοτε ὅμως περιεστάλη εἰς μικρὸν καὶ ἀσημον χωρίδιον· δι' ὃ καὶ ἡμεῖς, περιελθόντες ἀπλῶς αὐτὸν, καὶ μόνον τὸ δημοτικὸν του σχολεῖον ἐπιτικεφθέντες, κατέβημεν ν' ἀναπαυθῶμεν εἰς τοὺς ύπ' αὐτὸν λειμονοκήπους, ὅφε τὴν σκιάν, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπαναστάσεως, ἐκάθηταν βολευόμενοι περὶ τῆς ὑπάρχεως Ἑλληνικῆς πατρίδος οἱ πρῶτοι ἀνδρες οἱ ἐγείραντες τὴν σημαίαν τῆς ἐλέυθερίας.

Ἐνταῦθα, τὴν εὔσυνειδησίαν τῶν πλείστων περιηγητῶν μιμούμενος, δὲν πρέπει ν' ἀποιωπήσω ὅτι αἱ γνῶμαι διηρέθησαν ἐπὶ τοῦ σπουδαίου ζητήματος τοῦ γεύματος, τῶν μὲν θελόντων νὰ φάγωμεν πρῶτον, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὸ γεφύρι τοῦ Διαδόλου, τὸ τελευταῖον σημεῖον τῆς ἐκδρομῆς, τῶν δὲ ἀντιτατόντων τὴν ἔλλειψιν ὀρέξεως διότι πρὸ ὅλιγου μόνον ἡριστήσαμεν, καὶ παρατηροῦντων ὅτι ποιητικῶτερον θέλει εἰσθαι νὰ γευθῶμεν παράποτην τὴν γέφυραν, ὅπου, προσέθετεν η Κυρία Ἀγγελική,

— Δεν θέλουμεν ἔχει οὐδὲ ἀνάγκην πύρος διὰ τὸν καρφόν μας, διότι οἱ οἰκοδεσπότης θέλει ἀνεύ ἀμφιβολίας εὐγενῶς μᾶς προσφέρει τὴν τοῦ ἀπεράντου τού μαγειρέου.

— Μή πολυπαῖζωμεν, παρακαλῶ, μὲ τὸν Διάβολον, εἴπεν ἄλλη κυρία, ἔχουσα τὰς ἀμφιβολίας της ὡς πρὸς τὴν εὐγένειαν, ἡ κανὸς πρὸς τὴν ἀφιλοκέρδειαν τοῦ οἰκοδεσπότου. Ἐχει πόδας πολλοὺς, ὡς ἡξεύρετε. Τὸ κατ' ἔμε διόλου δὲν θὰ δυστρεπτούμην, ἀντὶ ἡμην ἀπολλαγμένη τοῦ νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ βασιλείον του.

— Καιρὸς δὲν εἶναι πλέον, Κυρία, τῇ εἴπεν εἰς τῶν συνοδοπόρων, ὅστις εἴχε γνῶσιν τοῦ Πόρου. Πρὸ πολλοῦ εἰσθε ἐν μέσῃ τῇ ἐπικρατείᾳ του. Οἶοι οὗτοι ἐδὼ πέριξ οἱ λόφοι εἰσὶ κτήματά του, καὶ τοῖς ἐπεχάραξε τὰ ὄνόματα διὰ τοῦ κυριαρχικοῦ ὄνυχός του. Τοῦτο ἔκει τὸ μέρος ὄνομάζεται Ἀπάθεια, τὸ ἄλλο παρέκει Κατάρα, τὸ ἄλλο Ἀγράθεια.

— Αδιάφορον, ὑπέλασεν ἡ Ἀγγελική. Δὲν πρέπει νὰ εἴμεται ἀγνώμονες. Παρὰ τοῦ τοπάρχου φυλαφρονεστέραν καὶ μεγαλοπρεπεστέραν ὑπόδοχην δὲν ἐδύναμεθ νὰ περιμένωμεν. Οὔτε οἱ καλοὶ κηποὶ μᾶς ἔλειψαν, οὔτε ἡ καλὴ εὐθυμία. Εγώ τὸν κηρύττω παράδειγμα πατρικῶν ἡγεμόνων.

— Καὶ, ὡς ὑποθέτω, τῇ εἴπα, τὸν κατατάττετε ὀλίγον μετὰ τῶν θαλασσιῶν ὄφεων.

— Καὶ μετὰ τῶν ἔξ ἔρωτος παραφούνων, ἀπεκρίθη γελῶσα.

Ἐν τούτοις ἡ γράφη τοῦ νὰ γευματίσωμεν πα-

ρὰ τὴν γέφυραν ὑπερίσχυσεν. Ὑπερίσχυσεν ὅμως συγχρόνως καὶ ἡ ἐμὴ τροπολογία τοῦ νάνταπαυθῶμεν ὑπὸ τὴν σκλάνη πρὶν ἀναχωρήσωμεν, καὶ μάλιστα παρέστησα ὡς ἀρχαιολογικὸν καθῆκον ἡμῶν καὶ νὰ κοιμηθῶμεν ὀλίγον (ἡ χθεσινὴ ἐκδρομὴ εἰς τὸν ναὸν μοὶ ἔφερε κατὰ νοῦν τὸ σόφισμα τοῦτο), διότι οἱ ἀρχαῖοι Τροιζήνιοι ἐλάτρευον ιδίως τὸν Γίππον, καὶ τῷ εἶχον βωμὸν ἀφιερωμένον. Οὐ σοφὸς οὗτος λόγος ἐφάνη ἀκαταμάχητος εἰς τοὺς πλείστους τῶν συνοδοιπόρων, καὶ μάλιστα εἰς τὰς κυρίας, ὅσαι δὲν ἦσαν ἐξωκειωμέναι πρὸς τὴν ἵππασίαν, καὶ οὕτως, οἱ μὲν σπουδαῖοι καὶ εἰλικρινῶν, οἱ δὲ τὸν ἔνα ὄφθαλμὸν ἐκοιμήθισαν μέχρις οὗ ἡ θερμότης τῆς ἡμέρας ἐμετριάσθη. Τότε δὲ ποσείσαντες ὅλοι τὴν νάρκην, καὶ ἥδη καὶ ὑπὸ τῆς πείνης ὑπονυστόμενοι, ἀνέβημεν πάλιν τοὺς ἵππους, καὶ διηθύνθημεν πρὸς δυσμάς. Μετά τινα δὲ χρόνουν διέβημεν διὰ τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας Τροιζῆνος, τῆς πόλεως ἐν ᾧ ἐγενήθη ὁ Θησεὺς, καὶ ἐν ᾧ ἡ ἡγάπα ἡ Φαίδρα, καὶ τὸ μόνον σχεδὸν ἀρχαῖον μνημεῖον ὃ εἴδαμεν ἐνταῦθα, ἦτον πύργος τετράγωνος Ἑλληνικῆς οἰκοδομῆς, βαίνων ἐπὶ βάσεως κυκλωπείας, ἥν πολλάκις ἴσως ἐθίζει περελαύνων τοῦ Ἰππολύτου ὁ δίφρος.

Μετ' ὀλίγον δὲ ὁ δόδος ἐστράφη πρὸς τὸ ὅρος, ἀναβαίνουσα παρὰ τὸ χεῖλος βαθείας χαράδρας, καὶ ἐγίνετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον στενὴ καὶ παράκρημνος, πρὸς οὓς μικρὰν ἀνησυχίαν ἔκείνων ἐκ τῶν κυριῶν, ὅσαι δὲν ἐπηγγέλλοντο ιδίως τὰς Ἀμαζόνας. ἔκείνη μάλιστα, ἥτις εἶχεν ἐκφράσει τοὺς ἐνδιασμούς της περὶ τοῦ διαβόλου, ἔθλεπεν εἰς πάντα λίθον, εἰς πᾶσαν ἀνωμαλίαν τῆς ὁδοῦ τὰς συνήθεις ἐνεργείας αὐτοῦ, καὶ συνώδευε πᾶν ἐπιφύνημα φόρου καὶ διὰ τινῶν πλαγίων νύζειν κατ' ἔκείνων, οἵτινες ἡθέλτησαν νὰ κοιμηθῶσιν εἰς Δαμαλᾶν, ὡστε νὰ γυντωθῶμεν καὶ πῶς νὰ ἐπιστρέψωμεν ἐπειτα διὰ τοιούτων δρόμων, ἐνῷ τὰ σύννεφα μάλιστα, σωρευόμενα εἰς τὸν ὄρεῖοντα, προήγγελλον ὅτι θὰ ἔχωμεν σκοτεινὴν νύκτα; Τὴν καθησυχάσαμεν ὅμως, ὑποσχεύετες ὅτι τὴν νύκτα, διότι τῷ ὄντι ἐφαίνετο ὅτι θὰ γυντωθῶμεν, ἐμέλλομεν ν' ἀνάψωμεν δᾶδας, καὶ εἰς τὸ φῶς αὐτῶν νὰ ὀδηγήσωμεν ἀσφαλέστατα τὰς κυρίας. Οὕτω διεσκεδάσθη ὁ φόρος της, ἀντιπερισπασθεὶς καὶ ὑπὸ τῆς ὥραιας θέας, ἥν ἀπηντήσαμεν περὶ τὸ μέσον τῆς ἀναβάσεως. Βαθέως ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν, εἰς τὸν πυθμένα τῆς χαράδρας, δύνα ὑδρόμυλοι ἐκρύπτουντο ὑπὸ εὐρεῖς καὶ δροσεροὺς φύλλων θόλους, καὶ ἐξηρεύγοντο καταρράκτας, οἵτινες ἀπὸ τοῦ ἔνος ἐκρημνίζοντο εἰς τὸν ἔτερον.

Καθ' ὅσον δὲ περαιτέρω ἀνηρχόμεθα, ἡ χαράδρα ἐγίνετο βαθυτέρα, καὶ τὰ δύω ὅρη δι' ὃν διήρχετο, προσεγγίζοντα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὰ κάθεκτα καὶ κρημνώδη πλευρά των, ἀφινού μέχρι τέλους ἀπόστασιν ὀλίγων μόνον ποδῶν μεταξύ των. Ἐνταῦθα μετ' ἐκπλήξεως εἴδομεν γέφυραν εἰς ἐνάεριον ὕψος τὰ δύω ὅρη ζευγνύσαν, καὶ σκοτοδιδία μᾶς κατελάμβανεν, ὅταν ἀπ' αὐτῆς ἐνεβλέπομεν εἰς τὸ ἀχανὲς βάραθρον ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν, καὶ ἡκούσμεν τὸν καταπληκτικὸν πάταγον, μεθ' οὐδὲν ἡ χείμαρρος τῶν ὄρέων ἐθραύστη ἐν τῷ ἀπρόσθατῳ πυθμένι οὐτοῦ ἐπ' ὄγκωδῶν βράχων ἀτάκτως σεσωρευμένων, μέχρις οὐ τὸ διαιυγές ὅδωρ συνήρχετο εἰς βαθεῖαν δεξαμενὴν, ἐφ' ἣς ἐπλανάτο νὺξ αἰωνία. Τοῦτο ἦτον τὸ γεφύρι τοῦ Διαβόλου, ἀναγορευθὲν ὑπὸ πάντων ἡμῶν ἄξιον τοῦ ὄνομάτος του. Τινὲς τῶν κυριῶν, καὶ νομίζω, καὶ τινὲς τῶν κυρίων ὡχρίσαν ὅταν ἐπλησίασαν εἰς αὐτὸ, καὶ παρετήρησα ὅτι τινὲς ἔκαμνον κρυφίως τὸν σταυρόν των. Ή Ἀγγελικὴ ὅμως, ἀνδρικωτέρα τὸ πνεῦμα, παρετήρει τὴν γέφυραν μὲ βλέμμα ἀρχαιολόγου, καὶ μὲ ἡρώτησεν ἀν τὴν νομίζω παίγνιον τῆς φύσεως, ἡ ἔργον τέχνης μεγαλεπηρόβολου.

— Εἶναι τεχνητὸν, τῇ ἀπήντησα, καὶ δὲν δύναμαι μὲν νὰ σᾶς εἰπὼν οὐδὲ τὶς οὐδὲ πότε τὸ κατεσκεύασεν, ἀλλὰ πέπεισμαι ὅτι εἴναι ἔργον Ἑλληνικὸν, καὶ πιθανός τῆς ἀπωτάτης ἀρχαιότητος.

Καὶ τῇ ἐδείκνυον τὴν τολμηρὰν καὶ ἐπιτηδίαν τῶν λίθων ἀρμογὴν, ἥτις μοὶ ἐφαίνετο τῆς ὑποθέσεως μου ἀπόδειξις.

— Εἶχετε ἴσως δίκαιον, μοὶ εἴπεν. Ἀλλὰ βλέπω ἐκεῖ τὸν Βάρβα-Θανάσην, ὅστις κινεῖ διστακτικῶς τὴν κεφαλήν του, ώς νὰ μὴ συμφερίζηται τὴν ιδέαν σας. Τί λέγεις, Βάρβα-Θανάση; Δὲν ἔκαμαν οἱ Ἑλληνες αὐτὸ τὸ γεφύρι; Ήζεύρεις ἴσως ποῖος τὸ ἔκαμψεν;

— Αϊ! αϊ! εἴπεν ὁ Βάρβα-Θανάσης, κινῶν τὴν κεφαλήν. Ήτον δὲ ὁ Βάρβα-Θανάσης οὗτος ὁ γέρων ἀγωριάτης, ὅστις ὠδήγει τὸ ζῶον τῆς Ἀγγελικῆς, καὶ μεθ' οὐ αὐτη, κατὰ τὴν χαρακτηρίζουσαν αὐτὴν εὐπροστηγορίαν, εἰχε καθ' ὅδον συνδέσει σχέσεις.

— Τοῦτο δὲν εἶναι ἀπόκρισις, Βάρβα-Θανάση, τῷ εἴπεν ἡ Ἀγγελικὴ, ἐνῷ ἔνευε πρὸς ἡμᾶς διὰ τοῦ ὄφθαλμου. Ἄν ἡζεύρης ποῖος τὸ ἔκτισε, πρέπει νὰ μᾶς τὸ εἴπῃς.

— Ἀφῆτε τ' αὐτὰ, εἴπεν ὁ Βάρβα-Θανάσης. Σεῖς οἱ Φράγκοι μᾶς περιγελᾶτε καὶ δὲν μᾶς πιστεύετε.

— Βάρβα-Θανάση, τῷ εἴπομεν ὅλοι παρακλητι-

κῶς ἐπιτιθέμενοι, ἡμεῖς δὲν εἰμεθα Φράγκοι. Εἰπέ μας τίς ἔκαμε τὸ γεφύρι.

Τέλος πάντων, ἀποτείων τοὺς δισταγμοὺς καὶ τὴν μετριοφροσύνην, ἀπεφάσισε νὰ διηγηθῇ.

— Ήτον μίαν φορὰν ἔνας πασᾶς εἰς τὸν Δαμαλᾶν, εἰπε...

— Πασᾶς, ἐψιθύρισε πρὸς ἐμὲ ἡ Ἀγγελική. Που ἔμεινεν ἡ ἀπωτάτη σας ἀρχαιότης;

— ... Καὶ αὐτὸς, ἐξηκολούθησεν ὁ διηγούμενος, οὗτος νὰ γεφυρώσῃ αὐτὸ τὸ ποτάμι, διὰ νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸ κυνῆγο. Πολλοὶ ἄξιοι τεχνῆται ἥλθαν ἀπὸ τὰ διάφορα μέρη του Μωρέως, καὶ ἔζητοσαν πολλὰ χρήματα, διότι ἡ ἐργασία ἦτον δυσκολωτάτη. Ήτον ὅμως εἰς τὸν Δαμαλᾶν ἔνας ἐργάτης πτωχὸς, τῆς ἐλεημοσύνης, διότι ἦτον ἀκαμάτης καὶ ἀνεπιτήδειος. Αὐτὸς ἐφθονοῦσε τοὺς ἄλλους, διότι ὁ ἴδιος δὲν ἤξιζε τίποτε, καὶ ἔλεγε ξένους τοὺς Μωραΐτας τοὺς συντεχνίτας του, καὶ δὲν ἤθελε νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ κερδήσουν ἔκεινοι. Ἦλθε λοιπὸν εἰς τὸν πασᾶν, καὶ τὸν εἶπεν ὅτι αὐτὸς κτίζει τὸ γεφύρι καλήτερα καὶ μὲ τὰ μισὰ χρήματα, καὶ ἐπειδὴ ἔκαμνε πολλὴν ταραχὴν καὶ ἐφώναζεν, ὁ πασᾶς τὸν ἔδωσε τὴν ἐργασίαν, μὲ συμφωνίαν ὅμως, ἃν δὲν τὴν ἐπιτύχῃ, νὰ τὸν κόψῃ τὴν κεφαλήν. Ο πονηρὸς ἄνθρωπος εὐχαριστήθηκε, διότι ἔθλαψε τοὺς ἄλλους, καὶ ἀφ' οὐ ἔκτισε τὸ γεφύρι ὅπως ἡμίπορεσσεν ἔκει κάτω ὅπου εἶναι οἱ μῦλοι, ἐκαυχάτο διὰ τὸ ὅμοιόν του δὲν εὑρίσκεται εἰς τὸν κόσμον, καὶ τόσον ὑπερηφανεύθη, ὥστε ἐτόλμησε νὰ ζητῇ ἀπὸ τὸν πασᾶν νὰ τῷ δώσῃ γυναῖκα τὴν ὥραιαν κόρην τοῦ προεστοῦ, τὸ ἄνθρος τοῦ Δαμαλᾶ, ἔξακουστὴν εἰς ὅλον τὸν Μωρέαν καὶ ζηλευμένην.

Ἐκείνην τὴν ίδιαν νύκτα ἔβρεξεν εἰς τὰ βουνά, καὶ κατέβασε τὸ ποτάμι, καὶ... ἐπήρε τὸ γεφύρι. Τότε ἐπρόσταξεν ὁ πασᾶς νὰ τὸν φέρουν ἐμπρός του καὶ νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν. Ο ἄθλιος ἔκλαιε καὶ ὠδύρετο, καὶ ὑπέσχετο νὰ κτίσῃ ἄλλο γεφύρι διπλὰ σερεώτερον. Τὸν ἐλυπήθη λοιπὸν ὁ πασᾶς, καὶ ἔδωσε τὴν ἄδειαν καὶ αὐτὸς ἔκτισε τὸ γεφύρι πολὺ καλήτερον ἀπὸ τὸ ἄλλο, καὶ ἐφούσκωνε πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὴν πρώτην φορὰν. Καθὼς ὅμως ἥλθον τὰ πρωτοβρόχια, τὸ ποτάμι ἐπλημμύρισε, καὶ τῆς γεφύρας δὲν ἔμεινε πέτρα ἐπάνω εἰς πέτραν. Ο τρόμος τοῦ ἄνθρωπου ἦτον ἀπερίγραπτος, ὅταν εἶδε τὸν πασᾶν νὰ προστάξῃ τὸν δήμιον νὰ τὸν κόψῃ κατώρθωσεν ὅμως μὲ πολλὰ νὰ τὸν χαρισθῇ καὶ πάλιν ἡ ζωὴ, ἀλλὰ διὰ τελευταίων φορὰν, ἃν δὲν γίνη καλὸν καὶ τὸ τελευταῖον γεφύρι. Εἰς αὐτὸ ἔθαλε πλέον τοὺς φοβεροὺς αὐτοὺς βράχους, — τοὺς

βλέπετε ἔκει κάτω, — καὶ τοὺς ἔκτισε μὲ πολλὴν τάξιν, ὅπου ἦτον θαῦμα νὰ βλέπης. Ποῦ ἀκούεται ὅμως τὸ ποτάμι ταξιν καὶ βράχους; Καθὼς ἥλθεν ἀπὸ τὸ βουνὸν μὲ μουγκριτὸν ὡς νὰ ἔσφαζαν ἐκατὸν βράδια, ἐπέταξε τοὺς βράχους εἰς τοὺς κρημνούς ὡς χαλίκια.

Τότε ὁ ἐργάτης ἥλθεν εἰς ἐσχάτην ἀπελπισίαν, διότι ἤξευρεν ὅτι ἡ ἄλλη ἡμέρα ἦτον ἡ τελευταία του, καὶ ἐκάθισεν εἰς τὴν γωνίαν του, ἐμπρὸς εἰς τὴν φωτίαν, καὶ ἔκρυψε τὸ πρόσωπον εἰς τὰς χειράς του, καὶ ἔκλαιεν. Ἐξαφνα ἀκούει πατήματα εἰς τὸ πλάγιο του, καὶ στρέφει τὴν κεφαλὴν, καὶ βλέπει ἔνα μυροφόρον ἔκει καὶ ἐστέκετο, ἀνθρώπον μαυρομάτην καὶ πλατοφύδην, μὲ μακρὰν τὸν μύτην καὶ τὸ πηγοῦν, καὶ μὲ καλαμάρι μακρὺ εἰς τὴν ζώνην. Ο ἄνθρωπος οὗτος τὸν ἔχαιρέτα ταπεινά.

— Ποιὸς εἶσαι καὶ ἀπὸ που ἥλθες; ἡρώτησε τρομαγμένος ὁ κτίστης. Η θύρα μου εἶναι κλειστή.

— Μὲ συγχωρεῖς, ἀπεκρίθη ὁ μαυροφόρος. Σὲ ἥκουσα ὅτι ἔκλαιες, καὶ ἥλθα νὰ σ' ἐρωτήσω τὶ ἔχεις, καὶ νὰ σὲ βοηθήσω.

— Σ' εὐχαριστῶ, διδάσκαλε, εἶπεν ὁ ἐργάτης. Εἰς ὃ, τι ὅμως ἔχω δὲν ἡμιπορεῖς νὰ μὲ βοηθήσῃς.

— Ποῦ ἤξευρες; εἶπεν ὁ ἄλλος. Ζήτει μόνον καὶ βλέπομεν.

— Δὲν ἡμιπορεῖς, σὲ λέγω, ἀπέντησε θυμωμένος ὁ κτίστης. Θέλω νὰ κτισθῇ τὸ γεφύρι ἐπάνω εἰς τὴν βευματιάν, καὶ νὰ μὴ κρημνίζεται, καὶ τὸ ποτάμι νὰ μὴ τὸ παίρνη.

— Αὐτὸς μόνον; αὐτὸς εἶναι εὔκολον. Τὸ γεφύρι θὰ κτισθῇ ὡς τὸ θέλεις.

— Αἴ! καὶ τι μ' ὀφελεῖ ἀν τὸ κτίσης δυνατὸ σὰν τὸ Παλαμῆδι, ἀπεκρίθη ὁ ἐργάτης. Αὔριον τὸ πρωὶ ὁ πασᾶς θὰ μὲ κόψῃ τὸ κεφάλι, διότι τὸ γεφύρι εἶναι κρημνισμένον.

— Ως αὔριον τὸ πρωὶ ἔχομεν ὅλην τὴν νύκτα, εἶπεν ὁ μαυροφόρος. — Μὲ τὴν ἄδειάν σου ἀφεντικό; ἡρώτησεν ἔπειτα, καὶ μὲ πολλὴν ἡσυχίαν ἔβγαλε τὸ τσιθούκι ἀπὸ τὸν κόρφον του, τὸ ἐγέμισεν, ἔκαμε τὸ δύω δάκτυλά του ὡς λαβίδα, καὶ ἔπειτα, τὸ παράξενον! τὰ ἐμάκρυνε δύω πάχεις, ἐπῆρε μὲ αὐτὰ φωτίαν, τὰ ἐκόντηνε πάλιν, καὶ ἔβαλε τὴν φωτίαν εἰς τὸν καπνὸν του. Αὔριον ἔκάπνισεν ὅλιγον,

— Αὔριον λοιπὸν, ἐπρόσθεσεν, ἡ γέφυρα θὰ εἶναι κτισμένη. Τί ἄλλο εἶναι εἰς τοὺς δρισμούς σας, καὶ εἰς τὶ ἡμιπορά νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος; Ο ἐργάτης τότε ὡς νὰ ἤρχισε νὰ ἐννοῇ ὅτι κάτι ἡμιπορεῖ νὰ ἔβγῃ ἀπ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον.

— Νὰ σὲ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, τὸν εἶπεν, ἡ ἄλ-

λη μου ἐπιθυμία είναι νὰ γίνω πλούσιος, καὶ νὰ γίνω ἀμέσως.

— Εἰς τὰς διαταγάς σας, ἀπεκρίθη αὐτός! Νὰ γίνετε πλούσιος, τί δικαιότερον; Θέλετε ἄλλο τίποτε;

— Θέλω νὰ πάρω γυναικά μου τὴν ὥραιαν κόρην τοῦ προεστοῦ.

— Μεγάλη τιμὴ διὰ τὸν προεστὸν νὰ σᾶς κάμη γαμbrὸν, καὶ θὰ ἔχετε ὅ, τι ἐπιθυμεῖτε.

— Εὐχαριστῶ διὰ τὸν καλούσνυν σας, ἀπεκρίθη ὁ κτίστης. Εἰπέτε με ὅμως εἰς τί ἡμπορῶ νὰ σᾶς δουλεύσω καὶ ἔγώ; διότι βλέπω ὅτι οὕτε φωτιὰν δὲν ἔχετε ἀνάγκην νὰ σᾶς δώσω.

— Εἶναι περιττὸν νὰ ἐνοχληθῆτε, ἀπήντησεν ἑκεῖνος μὲν εὐγένειαν. Πόσους χρόνους ἀκόμη εὐχαριστεῖτε νὰ ζήσετε;

— Αὖτις τρεῖς χρόνους καθὼς ἐπιθυμῶ, εἴμι εὐχαριστημένος, εἶπεν ὁ κτίστης.

— Τρεῖς χρόνους καθὼς ἐπιθυμεῖτε, ἀπεκρίθη μὲν βαθὺν χαρετισμὸν ὁ ξένος. Ἐγὼ ἔνα μόνον μικρὸν ἐνθύμημα θὰ σᾶς ζητήσω...

— Ὁ, τι πρωτάζετε, ἀπήντησεν ὁ ἐργάτης,

—... Μετὰ τοὺς τρεῖς χρόνους αὐτοὺς, ἀφ' οὗ ἀποθάνετε, ὅταν πλέον δὲν θὰ σᾶς χρειάζεται, νὰ μὲν καρίσετε... τὴν ψυχήν σας.

— Τὴν ψυχήν μου! ἐφώναξε τρομαγμένος ὁ κτίστης. Τὴν ψυχήν μου. Ω! εἶναι πρᾶγμα σημαντικόν! Δυπούμαι, ἄλλὰ μὲ φαίνεται πῶς καὶ ἀφ' οὗ ἀποθάνω θὰ ἔχω ἀκόμη ἀνάγκην τῆς ψυχῆς μου.

— Ω! τότε ἄλλάζει, εἶπεν ὁ ἄλλος. Δὲν θέλω διόλου νὰ σᾶς βιάσω. Δυπούμαι ἐγὼ περισσότερον ὅτι δὲν δύναμαι νὰ σᾶς δουλεύσω, καὶ νὰ σᾶς δώσω τὸν πλούτον καὶ τὴν κόρην ὅπου ζητεῖτε. Καὶ οὕτε θὰ ἔχετε ἀνάγκην αὐτῶν, ἀφ' οὗ αὔριον ὁ πασᾶς θὰ σᾶς κόψῃ τὴν κεφαλήν.

— Α! ἔχετε δίκαιον, τὸ εἶχα λησμονήσει, εἶπεν ὁ κτίστης, καὶ ἔγινε χλωμὸς ὡσὰν τὸ κηρί. Δὲν θέλω νὰ δώσω τὴν κεφαλήν μου εἰς τὸν πασᾶν. Δὲν εἶναι δυνατὸν σεῖς ὁ τόσον καλὸς νὰ μὲ βοηθήσετε;

— Προθυμότατος δούλος σας, εἶπεν ἑκεῖνος. ἄλλὰ μετὰ τρεῖς χρόνους τὴν ψυχήν σας. Ἄλλεως λυπούμαι ὅτι μὲ εἶναι ἀδύνατον.

Ο κτίστης ἤρχισε νὰ περιτατῇ ἐπάνω καὶ κάτω ἀνίσυχος. Ἐπειτα ἐστάθηκεν ἐμπρὸς εἰς τὸν ξένον.

— Δὲν μὲ χαρίζετε ἀκόμη δύω χρόνους; τὸν εἶπεν. Ἀπὸ τρεῖς δὲν τοὺς κάμνετε πέντε;

— Ω! πῶς; Ἀπὸ τρεῖς, εἶπεν ὁ μαυροφόρος τοὺς κάμνομεν ἐξ διὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω.

— Ας εἶναι λοιπόν μετὰ τοὺς ἐξ χρόνους ἔχετε τὴν ψυχήν μου, μὰ τὸν Ἅγιον...

— Ας λείψουν οἱ ἄγιοι, εἶπεν ὁ ἄλλος. Εἴμι ἐναντίος τῶν ὄρκων. ἔχω ἄλλην δικαιονομίαν, ἢν ἐπιτρέπετε.

Καὶ ἔβγαλε μικρὸν βιβλίον ἀπὸ τὸν κόρφον του, καὶ εἰς τὸ καλαμάρι ὅπου εἶχεν εἰς τὴν μέσην του ἔδουτης διὰ κονδύλι τὸ νύχι του, ὅπου εἶχε σουβλερὸ καὶ μακρὸ καθὼς μερικοὶ τώρα ὅπου φραγγοπορεύονται, ἔγραψε τὸ ὑποσχετικὸν, ἔβαλε τὴν ἡμερομηνίαν, εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Δεκεμβρίου, καὶ ἔδωσεν εἰς τὸν κτίστην νὰ δώσει τὸν ὑπογράψη. Ὁ κτίστης ὅμως δὲν ἤξειρε γράμματα, καὶ ἐπρότεινε νὰ βάλῃ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ. Τότε ὁ ξένος ἐθύμωσε, καὶ ἤρχισε νὰ τρέμῃ ἀπὸ τὸ κακόν του, καὶ ὁ κτίστης ἔβαψε τὸ δάκτυλόν του εἰς τὸ καλαμάρι, καὶ τὸ ἐπάτησεν εἰς τὸ ὑποσχετικόν. Ὁ μαυροφόρος ἐκρύψε τὸ βιβλίον, ἔχαιρέτησε βαθύτατα, καὶ ἀνεχώρησε.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν ὁ κτίστης ἐπῆγεν εἰς τὸ βουνόν, καὶ ἔκει ὅπου ἔκτιζε δὲν ηὔρε τίποτε. Ἡ ἀπορία του ὅμως δὲν περιγράφεται, ὅταν ὑψώσε τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐπάνω, ἔκει ὅπου περνοῦν οἱ ἀστοί, ὅπου, καὶ ὁ κατακλυσμὸς ἀν ἔλιθη, δὲν θὰ φάσῃ ποτὲ τὸ ποτάμι, καὶ ὅπου μόνον τὰ τελώνια τοῦ ἀέρος ἡμποροῦσαν νὰ ἦναι οἱ κτίσται, εἰδὲ τὸ γεφύρι τοῦτο νὰ ἐνώη τὰ δύώ βουνά. Ἐτρέξεν ἀμέσως ἐπάνω νὰ τὸ περιεργασθῇ, καὶ ἐπέτα ἀπὸ τὴν χαράν του. Ἐκεῖ ὅμως ὅπου τὸ ἐτρυγύριζεν, ἐγλύστρησε, καὶ ἐπεσεν εἰς τὸν κρημνόν. Ἄν ήτον ἄλλος, κούκαλον του γερὸν δὲν θὰ ἔμενεν. Αὐτὸς δὲν ἐπαθεὶ τίποτε, καὶ καθὼς ἐπιάσθη ἀπὸ μίαν πέτραν διὰ ν' ἀνέβη, καὶ τὴν ἐκύλισεν, ηὔρεν ἀπὸ κάτω ἔνα πιθάρι θεόρατον, ὅλον φλωρί. Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν, ἔκρυψε καλὰ τὸ πιθάρι, καὶ ἐτρέξεν εἰς τὸν πασᾶν, καὶ ὁ πασᾶς, ὅταν εἰδὲ τὸ γεφύρι, ἐθάμασε, καὶ τὸν ἐκήρυξε πρῶτον κτίστην τοῦ Μωρέως καὶ ὅλης τῆς οἰκουμένης.

Ἄπὸ τότε ὁ καλὸς ἤρχισε νὰ ζῇ καθὼς χρειάζεται· ἐνδιύτηκε χρυσᾶ φορέματα καὶ χρυσᾶ ἄρματα, ἀγόρασε λειμονοπερίσολα καὶ παλάτια, ἄλλο εἰς τὸν Δαμαλᾶν, ἄλλο εἰς τὴν Ἀπάθειαν, ἄλλο εἰς τὴν Κατάραν καὶ ἄλλο εἰς τὸ Ἀνάθεμα, καὶ ὅλοι τὸν ἐμακάριζαν καὶ τὸν ἐζήλευαν. Ο προεστὸς ἤλθε καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ γίνῃ γαμbrός του, καὶ ὁ Δαμαλᾶς τὸν ἐκλεῖσε προεστόν. Οι χρόνοι ἐπενοῦσαν, καὶ ὁ κτίστης ἤτον μέγας καὶ πολὺς, καὶ ὁ κόσμος εἶχε νὰ κάμνῃ μὲ τὰ πλούτη του καὶ μὲ τὴν ἀσωτίαν του.

Μίαν ἡμέραν, — ὅτον Χριστούγεννα, — ἐθγῆκεν ἀπὸ τὸν Δαμασκὸν; χωρὶς νὰ εἰπῇ ποὺ πηγαίνει. Ἐπῆγε νὰ πάρῃ φλωφία ἀπὸ τὸν ἀνεξάντλητον πίθον του. Ἐπῆγε, καὶ δὲν ἐπέστρεψε πλέον. Οἱ βοσκοὶ διοῦν εἶχαν τὰ πρόσωπά των εἰς τὸ βουνόν, διηγήθισαν ἐπειτα δὲ τὸν εἰδῶν ἐνῷ ἐπερνῦσε τὸ γεφύρι· ὅτι μεγάλη ἀνεμοζάλη εἶχε σηκωθῆ, καὶ διούρανὸς ἔγινε πίστα, καὶ ὁ ἀνεμος ἐγάγηται εἰς τοὺς βράγους κ' ἐφυσοῦσεν ὡς νὰ πολέλει νὰ ζερρίζωσῃ τὸ ὄρος, καὶ ἐπιπτῶν βροχὴ καὶ χάλαζα καὶ κεραυνοὶ ὅπου ὅτον τρομάρα, καὶ μετάξι εἰς ταῖς βρονταῖς ὅτι ἤκουσαν μόνον ὡς μεγάλα χάλινα εἰς τὸν δέρα, καὶ ὅταν ὁ οὐρανὸς ἐξαστέρευτεν, ὁ προεστὸς δὲν ὅτον πλέον εἰς τὸ γεφύρι, καὶ πούποτε δὲν ἐφαίνετο. Μόνοι ὅταν ἐπέρασιν εἰς τὸ μέρος ὃπου τὸν εἶχαν ὥστε, ηὔρανον κομμάτι χαρτὶ μαύρισμένον μὲ γράμματα ὅποι κάνεις ἀπὸ τοὺς γραμματισμένους τοῦ Δαμασκοῦ, οὕτε ὁ δημοδιάσκαλος, δὲν ἡμιπόρεσε νὰ τὸ ἀναγνώσῃ. Ἡ ἀνεμοζάλη ἐκείνη εἶχε φύάσει καὶ ὡς κάτω εἰς τὸ χωρίον, καὶ κεραυνὸς ἐπειτα καὶ ἐφόνευσε τὴν γυναικα τοῦ προεστοῦ, καὶ ἐκαυσε τὸ παλάτιόν του. »

Τὴν μακρὰν ταύτην διήγησιν μᾶς ἔκαμεν ὁ Βάρβα-Θανάτης ἐνῷ ἡτοιμάζετο ἡ τράπεζα, εἰς τὸ δεξιὸν χεῖλος τῆς χαράδρας, ὃπου τὸ ἔδαφος εἶναι ὀπωσοῦν ὄμοιλότερον. Τινὲς κυρίαι ἔλεγον ὅτι ἐπρεπε νὰ βραχύνωμεν τὸ γεῦμα, προφασιζόμεναι ὅτι τῆς δύσεως τὰ νέφη ὑψοῦντο ἀπειλητικά, ἵσως ὅμως καὶ ἐκ τινος ἐνδομόχου ἐπιθυμίας νὰ μὴ μένωσι νύκτα εἰς τὰ μέρη ὃπου μαυροφόροι ἔρχονται εἰς ἐπιτέχεις διὰ τῆς ὁπῆς τοῦ κλειθροῦ. Ἐγγονεῖται δὲ ὅτι καθ' ὅλον τὸ γεῦμα ὁ μαυροφόρος οὗτος, καὶ ὡς γέφυρα, καὶ ὡς κτίστης, καὶ οἱ πίθοι οἵτινες εὐρίσκονται ὑπὸ τοὺς λίθους κυλιομένους, ησαν τὰ διηνεκῆ ἀντικείμενα τῆς εὐφυΐας, τῶν σαρκασμῶν, τῶν λογροπαγηνίων, ἵσως καὶ τοῦ κρυπτοῦ φόρου τῶν διαφόρων συνδαιτυμόνων, κατὰ τὸν ἀτομικὸν χαρακτῆρα ἔκάστου.

Οὕτω παρετάθη ἡ εὐωχία ἐπὶ μακρὸν, καὶ ὡς νῦξ ἐπλησίαζε. Καὶ ἐπειδόμουν μὲν πρὸ πολλοῦ αἱ πλεῖσται τῶν κυριῶν ν' ἀναγκωρήσωμεν· ὀλλὰ φοβούμεναι τὸ δίζυγον πῦρ τῶν εἰρωνειῶν, τὸ ὑποδεχόμενον πᾶσαν τοιαύτην πρότασιν, δὲν ἐτόλμων εἰμὴ πλαγείας τινὰς νύξεις. Τέλος ἡ Κυρία Ἀγγελικὴ, ἡτις ὅτον ἀνωτέρα πάσις ὑπονοίας φόρου παιδικιώδους, λαβούστα μετ' ἀποφάσεως τὸν λόγον·

— Δὲν νομίζετε, εἰπεν, ὅτι εἶναι τέλος καιρὸς ν' ἀφήσωμεν τὸν οἰκοδεσπότην εἰς τὴν ἡσυχίαν τους; Τὴν ἡμέραν δὲν εἰχομεγ ἀνόγκην νὰ τὸν ψηφιζειν·

εἰμεθα ἐντὸς τοῦ δικαιώματός μας. Ή νῦξ ὅμως εἰναι τῆς ἴδιαιτέρας δικαιοδοσίας τοῦ διαβόλου.

— Ἄ! ἀναρέπετε ἀκόρη τὸν διάβολον, κυρία μου! εἰπεν ὁ γνωστὸς ἐκεῖνος ἐπὶ ψυχρολογίᾳ συνοδοπόρος. Οἱ Διάβολοις ἀπώλεσε τὴν ἔξουσίαν του, οἱ Διάβολοις ἐξεθρονίσθη ἀφ' ὅτου τῆς ἐπικρατείας του ἔλαθον οἱ ἄγγελοι κατοχήν.

— Εστω, ἀπεκρίθη ἡ Ἀγγελικὴ, ὅτι δὲν θὰ μᾶς ἀναπάρσῃ ἀπὸ τὴν γέφυραν ταύτην ὡς τὸν κτίστην αὐτῆς ἔχει ὅμως πολλοὺς ποδας καθὼς ἤκουσα ἐδώ τινα λέγοντα, καὶ τίποτε δὲν τὸν ἐμποδίζει νὰ μᾶς κυλίσῃ, ὅταν καταβαίνωμεν, κατὰ τῶν φοβερῶν αὐτῶν κρημνῶν, ὃπου μὴ ἐλπίζετε νὰ εὑρετε καὶ δεύτερον πίθον φλωρίων. Θέλει ἔχει φυσικώτατον σύμμαχον τὴν ἀπειροτείαν ἥμῶν ὅτι ἐνυκτώθημεν εἰς τοὺς τοιούτους δρόμους. Σᾶς Βεβαιῶ ὅτι κάμπιαν ὅρξιν δὲν ἔχω τοιούτου θανάτου, καὶ ἐγὼ ὑπάγω ν' ἀναβῶ εἰς τὴν ἡμέσιον μου.

Καὶ, ὡς πάντοτε συμβαίνει εἰς τῶν ἀνθρώπων τὰ πλήθη, ὃπου ὁ δραστηριώτερος καὶ θαρρότερος ἀναλαμβάνει αὐτομάτως τὴν ἔξουσίαν ἐπὶ τῶν ἄλλων, δῆλοι ἡγέρθησαν ν' ἀκολουθήσωτε τὸ παράδειγμα τῆς Ἀγγελικῆς, καὶ τόσον προθυμώτερον, καθ' ὅσον πρὸς δυσμάς εἶχεν ἀρχίσει ν' ἀσράπτῃ.

Ἐξαίφνης ὅμως ἄσμα ἡκούσθη ἐκ τῆς ἀντιπέραν πλευρᾶς τῆς χαράδρας, τὸ ἄσμα τοῦ παράφρονος! Καὶ οἱ μὲν ὑπηρέται ἥμῶν, ἀκούσαντες τὰς πρωινάς μου περὶ αὐτοῦ παραγγελίας, ἀπέσχον τοῦ νὰ τὸν ἐνοχλήσωσιν. Ή δὲ Ἀγγελικὴ, ἐλθοῦσα πρὸς με, καὶ λαβούσα μὲ ἐκ τῆς χειρὸς, μηδὲν ἔδειξε σιαπώσα τὸ μέρος ὃθεν ἐξήρχετο ἡ φωνή, καὶ ἔμεινε προσέχουσα ἀτενῶς εἰς τὸ ἄσμά του, τὴν δὲ χειρά της ἡσθανόμην ἐλαφρῶς τρέμουσαν εἰς τὴν ἐδίκην μου.

— Βλέπετε πῶς μὲ παρακολουθεῖ ὁ ἄθλιος, τὴν ἐψιλύρισα μετάξιν δύω στροφῶν. Σχίζεται ἡ καρδία μου, ὅταν ἀναλογίζωμαι ὅτι πρέπει νὰ τὸν ἀφήσω.

— Νὰ ύπάγωμεν νὰ τὸν ἰδῶμεν, νὰ τὸν δικιλήσωμεν, μοὶ ἀπεκρίθη ταχεινῇ τῇ φωνῇ.

— Αὖ ὑπέλαθον, ἔχητε τὴν γενναιότητα νὰ διαθῆτε τὴν γέφυραν.

— Τὴν διαβαίνω, ἀπήντησε μετ' ἀποφάσεως.

Βλέπων δὲ ὅτι ἐπέμενε, τὴν ἐδῶκα τὴν γείρα ὃταν ὁ δυστυχὴς παράφων ἐψαλλε τὴν τελευταῖαν του στροφὴν ἐκ δευτέρου, διὰ νὰ τὴν φέρω ὑπεράνω τοῦ βαράθρου ὁ δὲ συζυγός της τὴν ἐκράτει ἐκ τῆς ἄλλης χειρὸς, διότι ἐνεκα τῶν νεφῶν ἐπυκνούτο τὸ σύστοι. Ἀλλὰ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἦ-

στραψε λαμπρῶς, καὶ ἐφώτισεν ἡμᾶς κατὰ πρόσωπον, ἐνῷ ἐθέτομεν τὸν πόδα ἐπὶ τῆς γεφύρας. Εἰς τὴν ἀκαριαίαν ὅμως λάμψιν εἴδομεν καὶ ἡμεῖς κατέναντι ἡμῶν ἐπὶ ὑψηλοῦ βράχου ιστάμενον τὸν παράφρονα, ἢ δ' αἰφνιδία αὐτη ὄψις καὶ ἡ σφροδρότης τῆς λάμψεως κατέπληξαν τὴν Ἀγγελικήν, ἥτις, ἀντὶ νὰ προχωρήσῃ, ὡπισθεδρόμησεν ἐξ ἐνατίας ἐν βῆμα, καὶ ἀπέσυρε καὶ ἐμέ.

Ἀμέσως δὲ τὴν πρώτην ἀστραπὴν διεδέχθη δευτέρᾳ καὶ εἰς αὐτῆς τὸ φῶς εἶδαμεν τὸν δυσυχῆ Φάλτην εἰς τὴν αὐτὴν μὲν ἀκόμη θέσιν ιστάμενον, ἀλλ' ἔχοντα τεταμένας τὰς δύνα χειρας, ὡς ἂν μᾶς ἔκαλει, καὶ οἱ ὄφθαλμοι του μοι ἐφάνησαν εὐρέως τεταμένοι καὶ σπινθηροβολοῦντες. Ἀμέσως δὲ σχεδὸν τὸν ἡκούσαμεν ἀρχίζοντα πάλιν τὸ ἄσμά του, ἀλλὰ κατὰ τρόπον παράδοξον καὶ δικηκομένως, ὡς ἂν κατέβαλλεν αὐτὸν ἡ συγκίνησις, ἢ ὡς ἂν αὐτοσχεδίαζε. Καὶ τῷ ὄντι τὴν στροφὴν ἦν ἐψαλλε δὲν εἶχον ἀκούσει πρὶν ἐπειδὴ, ὡς ὅλας, τὴν ἐπανέλαβε δις, ἐδυνήθην νὰ τὴν ἀπομνημονεύσω. Ἐλεγε δέ·

Φύσις, ὡς ἐθῆλασα,
Νέος ὧν, τὸ γύλα σου,
Πάλιν Σὲ ποθῶ.
Νὰ μ' ἀνοίξεις ἔρχομαι,
Μῆτερ, τὰς ἀγκάλας σου,
Καὶ νὰ κομιηθῶ.

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

ΑΛ. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ.

ΑΙ ΔΥΩ ΕΡΩΜΕΝΑΙ.

(Συνέχεια Ιδὲ φύλ. 3).

VII.

Ἐπειδὴ ὁ Βαλεντίνος εἶχε λησμονήσει τὸ ρινόμακτρον τῆς μαρκησίας, δὲν πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι δὲν εἶχεν ἐν ἄλλῳ εἰς τὸ θυλάκιόν του.

Ἐνῷ ἡ Κυρία Δελωναὶ ἔκλαιεν, ὁ ἀπερίσκεπτος νεανίας μας, ὅστις τὸ ἡγνόνει ἐντελῶς, ἀπεῖχε πολὺ τοῦ νὰ κλαίη. Εὔρισκετο εἰς μικράν τινα αἴθουσαν, χρυσωτὴν καὶ μυροβόλον ὡς κομψὴν θήκην ζαχαρωτῶν, ἐξηπλωμένος ἐπὶ ἀναπαυτικῆς καθεδρᾶς ἐξ ιοχρόου δαχμυσκηνοῦ. Ἦκροάζετο, ἀφοῦ εἶχε γευματίσει καλῶς, ἐν βάλς του Weber, καὶ, ροφῶν ἐξαίρετον καφὲν, παρετήρει ἐνίοτε τὸν λευκὸν λαιμὸν τῆς Κυρίας Πάρνης, ἥτις κομψῶς ἐστολισμένη καὶ ἐξημένη, ὡς λέγει ὁ Οφφμαν, ἀπὸ τὸ τεῖ, ἐγύμναζε τὰς ώραιάς της χειρας ἐπὶ τοῦ κλειδοχυ-

βάλου. Τὸ βάλς ἦτον ἀρχετὰ δύτικολον καὶ εἶναι δίκαιον νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ ἐπαιζεν ἐξαίρετα. Ἀγνοῶ τίς ἡζίζει περισσοτέρους ἐπαίνους, ὁ αἰσθηματικὸς μουσικοδιδάσκαλος τῆς Γερμανίας, ἡ εὐφυής μουσουργὸς ἢ τὸ θαυμάσιον κλειδοκύμβαλον τοῦ Ἐράρ, τὸ ὅποιον ἐξέπεμπεν εἰς ἡχηρὰς δονήσεις τὴν διπλὴν ἐμπνευσιν ἥτις τὸ ἐζωγόνει.

Οὕτων ἐτελείωσε τὸ βάλς, ὁ Βαλεντίνος ἡγέρθη καὶ, ἐκφέρων ἀπὸ τὸ θυλάκιόν του ἐν ρινόμακτρον: « Λάβετε, εἴπε, σᾶς εὐχαριστῶ, ίδου τὸ ρινόμακτρον ποῦ μ' ἐδανείσατε. »

Η μαρκησία ἔκαμεν ἀκριβῶς ὅ, τι εἶχε κάμει ἡ Κυρία Δελωναί. Ἐρρίψε τὸ βλέμμα της εἰς τὸ κέντημα, ἡ δὲ λεπτοφυής χείρ της ἡσθάνθη, ὡς ἐκ τῆς τραχύτητος τοῦ ὑφάσματος ὅτι τὸ ρινόμακτρον δὲν ἦτον ἴδικόν της. Τὰ κεντήματα ἦσαν ὀλίγιστα, ἀλλ' ἀρκετὰ ὥστε νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τὸ ρινόμακτρον ἀνήκεν εἰς γυναικα. Τὸ περιέστρεψε δις ἢ τρίς, τὸ ωσφράνθη μετὰ προφυλάξεως, τὸ παρετήρησε πάλιν, καὶ ἐπειτα τὸ ἐρρίψεν εἰς τὸν Βαλεντίνον, καὶ τῷ εἶπεν: « Άπατάσθε, τὸ ρινόμακτρον αὐτὸ δὲν εἶναι ἴδικόν μου· ἀνήκει ἵσως εἰς καμπίαν θαλαμηπόλον τῆς μητρός σας. »

Οὐ Βαλεντίνος ὅστις εἶχε φέρει ἐξ ἀπροσεξίας τὸ ρινόμακτρον τῆς Κυρίας Δελωναί, τὸ ἀγεγνώρισε καὶ ἡσθάνθη πάλλουσαν τὴν καρδίαν του. « Διατί ἀνήκει εἰς καμπίαν θαλαμηπόλον; » ἀπεκρίθη. Ἀλλ' ἡ μαρκησία εἶχε καθίσει πάλιν πλησίον τοῦ κλειδοκυμβάλου, ὀλίγον μεριμνῶσα περὶ ἀντεραστρίας ἥτις μετεχειρίζετο πρόστυχον ρινόμακτρον. Ἐπανέλαβε τὸν γοργὸν ρύθμὸν τοῦ έχλεος καὶ ἐπροσποίθη ὅτι δὲν ἦκουεν.

Η ἀδιαφορία αὗτη ἐπείραξε τὸν Βαλεντίνον· ἔλαβε τὸν πιλόν του ἐτοιμαζόμενος νὰ ἐξέλθῃ.

— Αῖ! ποῦ πηγαίνετε, ἡρώτησεν ἡ Κυρία Πάρνης.

— Εἰς τῆς μητρός μου διὰ νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν θαλαμηπόλον της τὸ ρινόμακτρον τὸ ὅποιον μὲ ἐδάνεισε.

— Θὰ σᾶς ιδῶμεν αὔριον; Θὰ μὲ εὐχαριστήσητε ἐὰν ἔλθετε νὰ γευθῆτε ἐδῶ.

— Οχι! θὰ ἥμαινα ἐνασχολημένος ὅλην τὴν ἡμέραν.

Οὐ Βαλεντίνος ἐξηκολούθει νὰ περιφέρεται καὶ ὅμως δὲν ἀπεφάσιζε νὰ ἐξέλθῃ. Ἡ μαρκησία ἡγέρθη καὶ τὸν ἐπλησίασε.

— Παράδοξος ἀνθρωπος εἰσθε, τῷ εἶπεν· ήθελατε λοιπὸν νὰ μὲ ἰδῆτε ζηλοτυπούσαν;

— Εγώ; παντάπασιν. Η ζηλοτυπία εἶναι αἰσθημα τὸ ὅποιον ἀποστρέφομαι.

— Λοιπὸν διατί δυσαρεστεῖσθε ὅτι τὸ ρινόμακ-